

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 19 listopada 2020 r.
(OR. en)

13167/20

COHAFA 63
RELEX 905
COVID-19 36
MAMA 172
MOG 74
COLAC 68
ONU 74

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)

Data otrzymania: 16 listopada 2020 r.

Do: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, sekretarz generalny Rady Unii Europejskiej

---

Nr dok. Kom.: C(2020) 7983 final

Dotyczy: Zawiadomienie Komisji z dnia 16.11.2020 r. dotyczące WYTYCZNYCH KOMISJI DOTYCZĄCYCH UDZIELANIA POMOCY HUMANITARNEJ W CELU WALKI Z PANDEMIĄ COVID-19 NA OKREŚLONYCH OBSZARACH OBJĘTYCH UNIJNYMI ŚRODKAMI OGRANICZAJĄCYMI

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument C(2020) 7983 final.

Załącznik: C(2020) 7983 final

Bruksela, dnia 16.11.2020 r.
C(2020) 7983 final

Zawiadomienie Komisji

z dnia 16.11.2020 r.

**WYTYCZNE KOMISJI DOTYCZĄCE UDZIELANIA POMOCY HUMANITARNEJ
W CELU WALKI Z PANDEMIĄ COVID-19 NA OKREŚLONYCH OBSZARACH
OBJĘTYCH UNIJNYMI ŚRODKAMI OGRANICZAJĄCYMI**

WPROWADZENIE

Unijne środki ograniczające (sankcje) mogą obejmować zamrożenie środków finansowych (funduszy) lub zasobów gospodarczych określonych osób, podmiotów i organów, jak również w niektórych przypadkach ograniczenia w handlu niektórymi towarami i usługami. Ograniczenia te służą osiągnięciu celów wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii, które obejmują w szczególności utrzymanie pokoju, zwiększanie bezpieczeństwa międzynarodowego oraz umacnianie i wspieranie demokracji, powszechności i niepodzielności praw człowieka i podstawowych wolności, poszanowania godności ludzkiej, zasad równości i solidarności oraz poszanowania zasad Karty Narodów Zjednoczonych i prawa międzynarodowego (art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej).

Sankcje UE mają ukierunkowany charakter. Koncentrują się one na tych podmiotach, których działania stanowią zagrożenie dla wyżej wymienionych wartości, unikając jednocześnie negatywnych skutków dla ludności cywilnej. W szczególności celem sankcji UE nie jest ograniczanie ani utrudnianie świadczenia pomocy humanitarnej, w tym pomocy medycznej. Środki UE są zgodne ze wszystkimi zobowiązaniami wynikającymi z prawa międzynarodowego, w szczególności z międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka, międzynarodowego prawa uchodźczego oraz międzynarodowego prawa humanitarnego¹.

Sankcje mogą wpłynąć na zdolność państw do zwalczania COVID-19, ograniczając możliwość zakupu niektórych towarów i technologii, czy to dlatego, że towary te podlegają restrykcjom (na przykład towary podwójnego zastosowania, które mogą być również wykorzystywane do celów wojskowych), czy też dlatego, że osoby zaangażowane w proces ich zakupu objęto sankcjami. Ponadto może istnieć pośredni, lecz znaczący skutek, którego źródłem jest niechęć niektórych podmiotów gospodarczych do zawierania transakcji, w które zaangażowane są państwa lub osoby objęte sankcjami, nawet jeżeli takie transakcje są zgodne z prawem (nadmiernie rygorystyczne przestrzeganie przepisów), z obawy przed przypadkowym naruszeniem sankcji lub z braku zachęt gospodarczych do nawiązania stosunków handlowych, które przeważałyby nad ryzykiem wynikającym z takich transakcji. Ponadto osoby i podmioty objęte środkami ograniczającymi mogą przerzucać na ludność cywilną skutki gospodarcze nałożonych na nie sankcji międzynarodowych, zwiększając tym samym trudne położenie ludności cywilnej, która nie jest adresatem sankcji.

Obowiązujące sankcje UE oraz kompletne wykazy osób i podmiotów wskazanych w ramach tych sankcji UE odzwierciedlono na mapie unijnych sankcji². Wykaz osób i podmiotów dostępny jest również w bazie danych dotyczącej sankcji finansowych³. Oba narzędzia są dostępne dla podmiotów zaangażowanych w działalność humanitarną.

---

¹ Konkluzje Rady w sprawie pomocy humanitarnej i międzynarodowego prawa humanitarnego – Bruksela, 25 listopada 2019 r. (<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14487-2019-INIT/pl/pdf>).

² <https://www.sanctionsmap.eu/>. Oficjalnym źródłem prawa UE jest Dziennik Urzędowy UE, który w przypadku rozbieżności ma pierwszeństwo przed mapą sankcji.

³ <https://webgate.ec.europa.eu/fsd/fsf>

ZASADY OGÓLNE

- ✓ Celem sankcji UE nie jest ograniczanie ani utrudnianie świadczenia pomocy humanitarnej. Wszelkie działania, które nie są wyraźnie zabronione na mocy sankcji UE, należy uznać za dozwolone, chyba że właściwy organ krajowy stwierdził inaczej. Nadmiernie rygorystyczne przestrzeganie przepisów nie powinno ograniczać świadczenia pomocy humanitarnej.
- ✓ W sankcjach UE mogą być przewidziane wyjątki, które umożliwiają prowadzenie działań (które w normalnych okolicznościach podlegałyby ograniczeniom) mających na celu niesienie pomocy humanitarnej. W kontekście walki z pandemią COVID-19 działania podlegające ograniczeniom mogą być wyjątkowo dopuszczone, nawet w przypadku braku wyraźnie określonych wyjątków, jeżeli pomocy humanitarnej nie można zapewnić w inny sposób.
- ✓ Obowiązkiem podmiotów zaangażowanych w działalność humanitarną jest wykazanie odpowiednim właściwym organom krajowym, że spełniono warunki, jakimi obwarowano istniejące wyjątki, lub – w przypadku braku takich wyjątków – że jedynym dostępnym sposobem udzielenia pomocy humanitarnej osobom w potrzebie jest posiłkowanie się działaniami podlegającymi ograniczeniom. Właściwe organy krajowe powinny udzielać niezbędnych wskazówek na temat tego, w jaki sposób można uzyskać odstępstwa na tle humanitarnym. W przypadku gdy wystąpiono z wnioskiem

Celem niniejszego dokumentu jest przedstawienie praktycznych wytycznych (w formie pytań i odpowiedzi) w sprawie przestrzegania sankcji UE przy udzielaniu pomocy humanitarnej, w szczególności pomocy medycznej, w celu zwalczania pandemii COVID-19⁴. Niniejsze wytyczne skierowane są do wszystkich podmiotów podlegających jurysdykcji UE, które zaangażowane są w tego rodzaju działania. Po pierwsze, wytyczne mają wspierać właściwe organy państw członkowskich UE (zwane dalej „właściwymi organami krajowymi”). Są to organy krajowe wyznaczone przez państwa członkowskie do zarządzania sankcjami UE na szczeblu krajowym. Ich zadania obejmują ocenę wniosków o odstępstwa, udzielanie odpowiedzi na pytania lub utrzymywanie innego rodzaju kontaktów z podmiotami podlegającymi ich jurysdykcji w kontekście działalności humanitarnej. Po drugie, niniejsze wytyczne mają na celu zapewnienie jasności podmiotom publicznym i prywatnym, które muszą stosować się do

---

⁴ Niniejsza nota uzupełnia inne mające zastosowanie wytyczne dotyczące wdrażania unijnych środków ograniczających, opublikowane przez Komisję Europejską (zwaną dalej „Komisją”) i właściwe organy krajowe w państwach członkowskich, a także dobre praktyki w zakresie skutecznego wprowadzania w życie środków ograniczających, opublikowane przez Radę Unii Europejskiej (<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8519-2018-INIT/pl/pdf>) oraz powinna być odczytywana w powiązaniu z tymi dokumentami.

sankcji UE i które są zaangażowane w niesienie ludności pomocy humanitarnej w celu zwalczania pandemii COVID-19 (zwanym dalej „podmiotami zaangażowanymi w działalność humanitarną”). Do podmiotów zaangażowanych w działalność humanitarną należą darczyńcy, organizacje międzynarodowe, banki i inne instytucje finansowe – w przypadku gdy uczestniczą w transakcjach wspierających pomoc humanitarną, a także organizacje pozarządowe i sektor organizacji nienastawionych na zysk.

W celu uzyskania dalszych wytycznych podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny zasięgnąć porady swojego właściwego organu krajowego. Komisja pozostaje do dyspozycji właściwych organów krajowych i jest gotowa udzielać odpowiedzi na ich dalsze pytania oraz zapewniać im wsparcie⁵, a także wzywa państwa członkowskie do utworzenia punktów kontaktowych na potrzeby udzielania odstępstw na tle humanitarnym w kontekście walki z pandemią COVID-19. Komisja jest gotowa wspierać państwa członkowskie w tym zakresie, aby zapewnić jednolite stosowanie prawodawstwa UE.

Poniższe pytania zostały opracowane w wyniku kontaktów z właściwymi organami krajowymi, podmiotami zaangażowanymi w działalność humanitarną i innymi podmiotami międzynarodowymi, jakie miały miejsce od początku kryzysu związanego z COVID-19.

Niniejsza nota zastępuje zawiadomienie Komisji C(2020) 3179 final przyjęte w dniu 11 maja 2020 r., które poświęcone było wyłącznie Syrii. Część dotycząca Syrii pozostaje bez zmian.

Komisja będzie nadal aktualizować niniejszą notę w celu uwzględnienia dalszych wytycznych dotyczących poniższych systemów sankcji, jak również innych systemów sankcji.

---

⁵ RELEX-SANCTIONS@ec.europa.eu

Spis treści

IRAN	5
I. ZAKAZ UDOSTĘPNIANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH I ZASOBÓW GOSPODARCZYCH WSKAZANYM OSOBOM.....	7
II. OGRANICZENIA W PRZYWOZIE I WYWOZIE	10
III. INNE ZAGADNIENIA.....	13
IV. POZOSTAŁE PRAWODAWSTWO	15
NIKARAGUA.....	17
I. ZAKAZ UDOSTĘPNIANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH I ZASOBÓW GOSPODARCZYCH WSKAZANYM OSOBOM.....	18
II. OGRANICZENIA W PRZYWOZIE I WYWOZIE	21
III. INNE ZAGADNIENIA.....	21
IV. PYTANIA DOTYCZĄCE KWESTII PROCEDURALNYCH.....	23
SYRIA.....	26
I. ZAKAZ UDOSTĘPNIANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH I ZASOBÓW GOSPODARCZYCH WSKAZANYM OSOBOM.....	27
II. OGRANICZENIA W PRZYWOZIE I WYWOZIE	29
III. INNE OGRANICZENIA	33
IV. PYTANIA DOTYCZĄCE KWESTII PROCEDURALNYCH.....	35
WENEZUELA	40
I. ZAKAZ UDOSTĘPNIANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH I ZASOBÓW GOSPODARCZYCH WSKAZANYM OSOBOM.....	41
II. OGRANICZENIA W PRZYWOZIE I WYWOZIE	44
III. INNE ZAGADNIENIA.....	44
IV. POZOSTAŁE PRAWODAWSTWO	46

IRAN

ODNIESIENIA PRAWNE I WYTYCZNE

„Rozporządzenia w sprawie Iranu”:

- rozporządzenie Rady (UE) nr 267/2012 z dnia 23 marca 2012 r. w sprawie środków ograniczających wobec Iranu i uchylające rozporządzenie (UE) nr 961/2010⁶ („rozporządzenie w sprawie broni masowego rażenia (BMR) w Iranie”);
- rozporządzenie Rady (UE) nr 359/2011 z dnia 12 kwietnia 2011 r. dotyczące środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, podmiotom i organom w związku z sytuacją w Iranie⁷ („rozporządzenie w sprawie poważnych naruszeń praw człowieka w Iranie”).

Inne istotne unijne prawodawstwo i dokumenty:

- rozporządzenie Rady (WE) nr 2271/96 z dnia 22 listopada 1996 r. zabezpieczające przed skutkami eksterytorialnego stosowania ustawodawstwa przyjętego przez państwo trzecie oraz działaniami opartymi na nim lub z niego wynikającymi⁸ („akt blokujący”);
- wytyczne Komisji Europejskiej: „Pytania i odpowiedzi: przyjęcie aktualizacji aktu blokującego”⁹;
- dokument Komisji Europejskiej w formie pytań i odpowiedzi: „Due diligence on restrictive measures for EU businesses dealing with Iran” [„Analiza due diligence dla unijnych przedsiębiorstw utrzymujących stosunki handlowe z Iranem w zakresie środków ograniczających”]¹⁰.

W dniu 20 lipca 2015 r. Rada Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych przyjęła rezolucję nr 2231 (2015) w sprawie Wspólnego kompleksowego planu działania (JCPOA) uzgodnionego przez Iran i grupę E3/EU+3 (Chiny, Francja, Niemcy, Rosja, Wielka Brytania i USA wraz z Wysokim Przedstawicielem Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa). W dniu wdrożenia JCPOA (16 stycznia 2016 r.) UE zniosła wszystkie gospodarcze i finansowe sankcje nałożone w związku z irańskim programem jądrowym.

W związku z tym dozwolone jest prowadzenie szeregu rodzajów działalności i świadczenie związanych z nimi usług, które mogą być również istotne z punktu

---

⁶ Dz.U. L 88 z 24.3.2012, s. 1.

⁷ Dz.U. L 100 z 14.4.2011, s. 1.

⁸ Dz.U. L 309 z 29.11.1996, s. 1.

⁹ Dz.U. C 277I z 7.8.2018, s. 4.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/files/faqs-restrictive-measures-iran_en

widzenia udzielania pomocy humanitarnej, a mianowicie: **działalności finansowej, bankowej i ubezpieczeniowej, jak również działalności w sektorze żeglugi i transportu w Iranie**. Dodatkowe szczegółowe informacje na temat zniesienia sankcji na podstawie JCPOA znajdują się w sekcji 3 **noty informacyjnej UE dotyczącej JCPOA**¹¹.

W odpowiedzi na wycofanie się Stanów Zjednoczonych z JCPOA UE zaktualizowała akt blokujący w celu włączenia do załącznika do tego aktu sankcji eksterytorialnych ponownie nałożonych przez USA, łagodząc tym samym wpływ tych sankcji na podmioty z UE prowadzące legalne interesy w Iranie i z Iranem. Aktualizacja ta stanowiła część wsparcia UE dla dalszego, pełnego i skutecznego wdrażania JCPOA, w tym poprzez utrzymywanie legalnych stosunków handlowych i gospodarczych między UE a Iranem, które uległy normalizacji po zniesieniu – w wyniku wprowadzenia w życie JCPOA – sankcji związanych z programem jądrowym.

Sankcje UE wobec Iranu, które nadal obowiązują po zniesieniu środków ograniczających na podstawie JCPOA, mają jasne cele i są ukierunkowane na konkretne osoby, podmioty czy też towary, które zazwyczaj nie są wykorzystywane do świadczenia pomocy humanitarnej. Sankcje UE wobec Iranu **nie obejmują leków, sprzętu medycznego ani pomocy medycznej dla ogółu społeczeństwa. Jako taki sprzęt medyczny, w tym środki ochrony osobistej, maski oddechowe, tlen i respiratory, a także leki i inne środki medyczne wymagane do walki z pandemią COVID-19 nie podlegają bezpośrednim ograniczeniom w zakresie wywozu, dostaw, finansowania lub wykorzystania w Iranie (zob. sekcja II)**. W związku z tym jest mało prawdopodobne, aby sankcje UE mogły zakłócać udzielanie osobom potrzebującym w Iranie pomocy humanitarnej, która ma na celu zwalczanie pandemii COVID-19.

W szczególnych i bardzo ograniczonych przypadkach na wywóz, dostawę lub finansowanie tych produktów przez podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą mieć jednak pośredni wpływ inne ograniczenia, takie jak zamrożenie środków finansowych lub zasobów gospodarczych niektórych osób, podmiotów i organów objętych sankcjami UE („wskazane osoby”), które mogą być zaangażowane w odpowiednie transakcje.

Niezależnie od zniesienia sankcji na podstawie JCPOA po dniu wdrożenia zgodnie z tym planem w mocy nadal pozostaje szereg środków i ograniczeń związanych z rozprzestrzenianiem broni masowego rażenia (BMR)¹². Oczekuje się, że dalsze zniesienie sankcji nastąpi w 2023 r., zgodnie z harmonogramem ustalonym w JCPOA.

---

¹¹ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/jcpoa_note_pl.pdf

¹² Obejmują one m.in. embargo na broń, środki odnoszące się do technologii raketowej, ograniczenia nałożone na niektóre transfery materiałów jądrowych i powiązane działania oraz przepisy dotyczące określonych metali i oprogramowania podlegających systemowi specjalnych zezwoleń. Zgodnie z JCPOA dalsze zniesienie środków ograniczających powinno nastąpić w 2023 r. Pkt 19 i 20 załącznika V do JCPOA.

Ponadto od 2011 r. UE nakładała sankcje w odpowiedzi na poważne naruszenia praw człowieka w Iranie¹³.

Co do zasady sankcje UE wobec Iranu nie pozwalają na udostępnianie środków finansowych i zasobów gospodarczych wskazanym osobom, chociaż istnieje szereg odstępstw (zob. sekcja I). Jednakże, zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym, w przypadku gdy nie ma żadnej innej możliwości, sankcje UE nie powinny uniemożliwiać udzielenia pomocy humanitarnej. Biorąc pod uwagę ukierunkowany charakter środków ograniczających w ramach sankcji UE wobec Iranu, jak również rodzaj i ograniczoną liczbę wskazań, mało prawdopodobne jest jednak, aby zasada ta znalazła zastosowanie w przedmiotowej sprawie.

Działania pomocnicze niezbędne do wspierania dostawy wyrobów medycznych (np. transport wyrobów medycznych, wymiana walut i magazynowanie) są co do zasady dozwolone. Chociaż jest mało prawdopodobne, aby działania te wchodziły w zakres konkretnych ograniczeń, podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny dokładnie je zweryfikować z uwzględnieniem niniejszej noty, zanim zostaną one przeprowadzone, oraz, w razie potrzeby, zwrócić się o wskazówki do odpowiedniego właściwego organu krajowego.

I. ZAKAZ UDOSTĘPNIANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH I ZASOBÓW GOSPODARCZYCH WSKAZANYM OSOBOM¹⁴

1. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą prowadzić interesy ze wskazanymi osobami, jeżeli jest to konieczne w celu udzielania pomocy humanitarnej na rzecz ludności cywilnej w Iranie w związku z pandemią COVID-19?

Tak. Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą nawiązywać i utrzymywać kontakty ze wskazanymi osobami, jeżeli jest to konieczne w celu zapewnienia bezpiecznego i efektywnego świadczenia pomocy humanitarnej.

W związku z tym, jeżeli wskazana osoba uczestniczy w transakcji związanej z pomocą humanitarną, nie oznacza to automatycznie, że transakcji takiej należy zaniechać. O ile wskazanym osobom nie są udostępniane środki finansowe ani zasoby gospodarcze, w rozporządzeniach w sprawie Iranu nie przewidziano zakazu utrzymywania kontaktów z tymi osobami.

---

¹³ Obejmują one ograniczenia w podróżowaniu oraz zamrożenie aktywów w odniesieniu do niektórych osób i podmiotów, a także embargo na sprzęt, który może zostać wykorzystany na potrzeby wewnętrznych represji, i na sprzęt, który może zostać użyty do monitorowania lub przechwytywania internetowej i telefonicznej komunikacji w sieciach mobilnych lub stacjonarnych.

¹⁴ Załączniki VIII, IX, XIII i XIV do rozporządzenia w sprawie BMR w Iranie i załącznik I do rozporządzenia w sprawie poważnych naruszeń praw człowieka w Iranie zawierają wykazy osób, podmiotów i organów wskazanych w ramach sankcji UE. Wykazy te odzwierciedlono na mapie sankcji UE (<https://www.sanctionsmap.eu>) oraz w bazie danych dotyczącej sankcji finansowych (<https://webgate.ec.europa.eu/fsd/fsf>), przy czym oba te źródła informacji są dostępne dla podmiotów zaangażowanych w działalność humanitarną. Wykazy te są regularnie aktualizowane. Oficjalnym źródłem prawa UE jest Dziennik Urzędowy UE, który ma pierwszeństwo w przypadku rozbieżności.

2. W jaki sposób podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą zagwarantować, że w ramach pomocy na rzecz walki z pandemią COVID-19 nie udostępniają środków finansowych lub zasobów gospodarczych wskazanym osobom, podmiotom lub organom?

Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny już dysponować wymaganymi procedurami na potrzeby przeprowadzania niezbędnych kontroli w celu zapewnienia, by ich partnerzy zaangażowani w udzielanie pomocy humanitarnej nie mieli statusu osób lub podmiotów wskazanych w ramach sankcji UE. W kontekście udzielania pomocy w zwalczaniu rozprzestrzeniania się COVID-19 w Iranie szczególną uwagę należy zwrócić na wskazane osoby, podmioty i organy powiązane z sektorem opieki zdrowotnej i sektorem logistyki, jak również z Korpusem Strażników Rewolucji Islamskiej, który działa w wielu sektorach irańskiej gospodarki, w tym w sektorze opieki zdrowotnej¹⁵. Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny również zapewnić, by środki finansowe i zasoby gospodarcze, w tym sprzęt medyczny, nie były zawłaszczane przez wskazane osoby. Obejmuje to przyjęcie niezbędnych środków ostrożności i mechanizmów weryfikacji mających na celu zapewnienie, by środki finansowe i zasoby gospodarcze nie były rekwirowane przez te osoby (np. członków Korpusu Strażników Rewolucji Islamskiej) oraz aby dostarczane materiały medyczne były wykorzystywane zgodnie ze swoim przeznaczeniem do celów humanitarnych.

Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną, zwłaszcza te najbliższe partnerom zewnętrznym i podwykonawcom, powinny gromadzić jak najwięcej informacji (w stopniu, w jakim jest to racjonalnie możliwe) i informować swoich partnerów, najlepiej w drodze warunków umownych, o tym, że środki finansowe lub zasoby gospodarcze nie mogą być udostępniane wskazanym osobom ani na ich rzecz. Zakaz ten obejmuje również korzystanie z hawali oraz innych nieformalnych form transferu środków pieniężnych.

Zgodnie z art. 42 ust. 2 rozporządzenia w sprawie BMR w Iranie i art. 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie poważnych naruszeń praw człowieka w Iranie naruszenia sankcji UE nie powodują jakiegokolwiek rodzaju odpowiedzialności odnośnego podmiotu, który dopuścił się naruszenia, jeżeli podmiot ten nie wiedział i nie miał uzasadnionego powodu, by przypuszczać, że jego działania mogłyby naruszyć dany zakaz. W duchu tego przepisu sankcje UE nie powinny zatem prowadzić do nadmiernie rygorystycznego przestrzegania przepisów. W szczególności nie należy ich interpretować jako nałożenia na podmioty zaangażowane w działalność humanitarną wymogu podejmowania nierealistycznych wysiłków w celu zgromadzenia dowodów lub przeprowadzenia dowodu przeciwnego.

Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mają obowiązek przekazywania pomocy humanitarnej za pośrednictwem działań i osób, których nie objęto ograniczeniami na podstawie rozporządzeń w sprawie Iranu i w ramach innych mających zastosowanie sankcji. Zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym, w przypadku gdy nie ma żadnej innej możliwości, sankcje UE nie powinny uniemożliwiać udzielenia pomocy humanitarnej. Biorąc pod uwagę ukierunkowany

---

¹⁵ Korpus Strażników Rewolucji Islamskiej uwzględniono w części II.B pozycja 1 w załączniku IX do rozporządzenia w sprawie broni masowego rażenia (BMR) w Iranie.

charakter wskazań na podstawie rozporządzeń w sprawie Iranu, jest to jednak mało prawdopodobne w przedmiotowej sprawie. Zob. również odpowiedź na pytanie nr 15.

W razie wątpliwości podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny zwrócić się do odpowiedniego właściwego organu krajowego¹⁶ o zbadanie, czy stosowane przez nie procedury są zgodne z klauzulą dotyczącą przypadków obchodzenia prawa zawartą w rozporządzeniach w sprawie Iranu¹⁷. Właściwe organy krajowe powinny w rozsądnym terminie zapewnić podmiotom zaangażowanym w działalność humanitarną jasne wskazówki w tym względzie.

3. Czy leki, sprzęt medyczny, środki dezynfekcyjne i sprzęt ochronny mogą stanowić „zasoby gospodarcze”?

Tak. Zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniach w sprawie Iranu „zasoby gospodarcze” oznaczają wszelkiego rodzaju aktywa, materialne lub niematerialne, ruchome lub nieruchome, „które nie są środkami finansowymi, ale mogą być użyte do pozyskania środków finansowych, towarów lub usług”¹⁸. Dostarczanie wskazanej osobie partii leków, sprzętu medycznego i środków dezynfekcyjnych umożliwia jej, na przykład, sprzedaż towarów i uzyskanie w zamian środków finansowych, a w związku z tym jest równoznaczne z udostępnieniem zasobów gospodarczych wskazanej osobie lub na jej rzecz. Może to mieć miejsce w przypadku, gdy wyroby medyczne są dostarczane wskazanym osobom z irańskiej administracji. Udostępnianie zasobów gospodarczych wskazanej osobie lub na jej rzecz wymaga uzyskania uprzedniego zezwolenia właściwego organu krajowego.

Dostarczenie wskazanej osobie pojedynczych sztuk wymienionych towarów na jej własny użytek lub do jej ochrony nie jest równoznaczne z udostępnieniem jej zasobów gospodarczych. Ponadto w rozporządzeniach w sprawie Iranu określono odstępstwa umożliwiające właściwym organom krajowym zezwolenie na udostępnienie środków finansowych lub zasobów gospodarczych, jeżeli są one niezbędne do zaspokojenia podstawowych potrzeb wskazanych osób oraz członków rodzin pozostających na ich utrzymaniu, w tym do opłacenia artykułów spożywczych i leków oraz pokrycia kosztów leczenia¹⁹.

4. Czy udzielanie pomocy medycznej może stanowić „udostępnianie zasobów gospodarczych” wskazanym osobom?

Co do zasady pomocy medycznej udzielanej osobom, które są zarażone koronawirusem lub co do których istnieje podejrzenie, że uległy zarażeniu tym wirusem, nie uznaje się –

---

¹⁶ Wykazy właściwych organów krajowych są dostępne w załączniku II do rozporządzenia w sprawie poważnych naruszeń praw człowieka w Iranie oraz w załączniku X do rozporządzenia w sprawie broni masowego rażenia (BMR) w Iranie.

¹⁷ Art. 2 ust. 3 rozporządzenia w sprawie poważnych naruszeń praw człowieka w Iranie i art. 41 rozporządzenia w sprawie broni masowego rażenia (BMR) w Iranie.

¹⁸ Art. 1 lit. c) rozporządzenia w sprawie poważnych naruszeń praw człowieka w Iranie i art. 1 lit. h) rozporządzenia w sprawie broni masowego rażenia (BMR) w Iranie.

¹⁹ Art. 4 rozporządzenia w sprawie poważnych naruszeń praw człowieka w Iranie i art. 26 rozporządzenia w sprawie broni masowego rażenia (BMR) w Iranie.

jako takiej – za świadczenie, które ma realną wartość ekonomiczną lub które można by wymienić na środki finansowe lub zasoby gospodarcze. W związku z tym nie stanowi ono zasobów gospodarczych, a zatem zaangażowanie wskazanej osoby w udzielanie takiej pomocy medycznej nie będzie stanowiło naruszenia rozporządzeń w sprawie Iranu.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce świadczenie pomocy medycznej, zob. odpowiedź na pytanie nr 1. W odniesieniu do zapewnienia, aby środki finansowe ani zasoby gospodarcze nie zostały udostępnione wskazanym osobom, na przykład jeżeli osoby te pobierają od beneficjentów opłaty za świadczoną usługę lub uzyskują jakiegokolwiek zasoby gospodarcze na swój użytek w kontekście udzielania pomocy medycznej, zob. odpowiedź na pytanie nr 2.

5. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą przekazywać lokalnym organizacjom w Iranie środki finansowe na zwalczanie pandemii COVID-19?

Tak.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce świadczenie pomocy humanitarnej, zob. odpowiedź na pytanie nr 1. Jeżeli chodzi o zapewnienie, aby do wskazanych osób nie trafiały żadne środki finansowe ani zasoby gospodarcze, zob. również odpowiedź na pytanie nr 2.

II. OGRANICZENIA W PRZYWOZIE I WYWOZIE²⁰

6. Czy dostarczanie respiratorów lub masek oddechowych z wymuszonym przepływem powietrza do celów medycznych (wentylacja mechaniczna) oraz innych wyrobów medycznych do walki z pandemią COVID-19 jest dozwolone na podstawie rozporządzeń w sprawie Iranu?

Tak. Zasadniczo sprzedaż, dostawa, przekazywanie, wywóz i finansowanie wyrobów medycznych, w tym respiratorów lub masek oddechowych z wymuszonym przepływem powietrza do celów medycznych, nie są zakazane na podstawie rozporządzeń w sprawie Iranu.

Biorąc pod uwagę, że niektóre nieliczne produkty mogą nadawać się do innych zastosowań, a niektóre z tych zastosowań w żaden sposób nie są związane z działalnością humanitarną, konieczna może być jednak indywidualna ocena cech technicznych konkretnego wyrobu²¹, który ma być wywieziony, aby zagwarantować, że jest on

---

²⁰ Załączniki I, II, III, VIIA i VIIB do rozporządzenia w sprawie BMR w Iranie i załączniki III i IV do rozporządzenia w sprawie poważnych naruszeń praw człowieka w Iranie zawierają wykazy towarów i technologii objętych sankcjami UE.

²¹ Chociaż może wydawać się, że towary i technologie wspomniane w pytaniu nr 6 odpowiadają pozycjom w załączniku I do rozporządzenia Rady (WE) nr 428/2009 („rozporządzenie w sprawie produktów podwójnego zastosowania”, Dz.U. L 134 z 29.5.2009, s. 1), produkty podwójnego zastosowania mają istotne cechy wyróżniające.

faktycznie przeznaczony wyłącznie do celów medycznych, a nie do działalności wojskowej, balistycznej lub związanej z rozprzestrzenianiem broni jądrowej.

Dlatego sprzedaż, dostawa, przekazywanie, wywóz i finansowanie niektórych towarów i technologii są objęte wymogiem uzyskania zezwolenia właściwego organu krajowego. Dotyczy to na przykład mikroskopów oraz urządzeń pokrewnych i detektorów (w tym niektórych wykorzystujących spektroskopię rentgenowską lub elektronową)²², ponieważ mogłyby zostać wykorzystane do działań związanych ze wzbogacaniem niezgodnych z JCPOA. Na wywóz innych towarów, takich jak niektóre maszyny do wyważania, właściwe organy krajowe mogą udzielić zezwolenia, jeżeli maszyny takie zaprojektowano na potrzeby sprzętu medycznego, ale zasadniczo wywóz ten jest zabroniony, ponieważ tego rodzaju maszyny mogłyby zostać wykorzystane w procesie opracowywania systemów przenoszenia broni jądrowej.

Aby uzyskać zezwolenie, podmioty zaangażowane w działalność humanitarną muszą wykazać, że sprzęt nie posłuży do działań niezgodnych z JCPOA. Wzór przedstawiony w załączniku IIa może dostarczyć pewnych wskazówek dotyczących elementów, na które podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą być zmuszone zwrócić uwagę. Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą zwrócić się do właściwego organu krajowego o dalsze wytyczne odnośnie do informacji, które należy zawrzeć w uzasadnieniu ich wniosku.

Ponadto w art. 4a rozporządzenia w sprawie BMR w Iranie ustanowiono zakaz sprzedaży, dostawy, przekazywania, wywozu i finansowania niektórych towarów i technologii, w tym określonych rodzajów komputerów cyfrowych i zespołów elektronicznych²³, ponieważ mogłyby one posłużyć do opracowywania systemów przenoszenia broni jądrowej.

W odniesieniu do specyfikacji technicznych podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny zwracać się o odpowiednie informacje do producenta. W razie wątpliwości powinny one skontaktować się z właściwym organem krajowym.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce świadczenie pomocy humanitarnej, zob. odpowiedź na pytanie nr 1. Jeżeli chodzi o zapewnienie, aby do wskazanych osób nie trafiały żadne środki finansowe ani zasoby gospodarcze, zob. również odpowiedź na pytanie nr 2.

7. Czy na podstawie rozporządzeń w sprawie Iranu dozwolone jest dostarczanie leków, środków dezynfekcyjnych, detergentów lub substancji chemicznych na potrzeby walki z pandemią COVID-19?

Tak. Zasadniczo sankcje UE określone w rozporządzeniach w sprawie Iranu nie zabraniają sprzedaży, dostawy, przekazywania lub wywozu, finansowania lub stosowania leków, mydeł, środków dezynfekcyjnych (produktów biobójczych), detergentów lub

---

²² Art. 3a. Zob. w szczególności pozycje II.A2.003 i II.A6.016 w załączniku II do rozporządzenia w sprawie BMR w Iranie.

²³ Zob. w szczególności pozycja 4A003 w załączniku III do rozporządzenia w sprawie BMR w Iranie.

substancji chemicznych do zastosowań medycznych, które są niezbędne do zwalczania pandemii COVID-19.

Sprzedaż, dostawa, przekazywanie lub wywóz, finansowanie lub stosowanie niektórych substancji chemicznych podlegają jednak wymogowi uzyskania zezwolenia właściwego organu krajowego zgodnie z art. 2a rozporządzenia w sprawie BMR w Iranie, ponieważ mogą one być również stosowane do rozprzestrzeniania broni jądrowej.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce świadczenie pomocy humanitarnej, zob. odpowiedź na pytanie nr 1. Jeżeli chodzi o zapewnienie, aby do wskazanych osób nie trafiały żadne środki finansowe ani zasoby gospodarcze, zob. również odpowiedź na pytanie nr 2.

8. Czy na mocy rozporządzeń w sprawie Iranu dozwolone jest udostępnianie zestawów do testów na COVID-19 (zestawów qRT-PCR)?

Tak. Rozporządzenia w sprawie Iranu nie zakazują sprzedaży, dostawy, przekazania lub wywozu ani finansowania lub wykorzystywania zestawów do testów na COVID-19 takich jak zestawy do ilościowej łańcuchowej reakcji polimerazy z odwrotną transkrypcją w czasie rzeczywistym (qRT-PCR). Odczynniki, które są zazwyczaj stosowane w zestawach qRT-PCR, również nie podlegają żadnym ograniczeniom handlowym na mocy rozporządzeń w sprawie Iranu. Jeżeli potrzebne są dalsze wskazówki, należy skontaktować się z właściwym organem krajowym, na przykład w przypadku gdy zestaw jest innego rodzaju niż zestawy zazwyczaj występujące na rynku.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha prowadzącego do udostępnienia zestawu do testów na COVID-19 (zestawu qRT-PCR) w ramach pomocy humanitarnej, zob. odpowiedź na pytanie nr 1. Jeżeli chodzi o zapewnienie, aby do wskazanych osób nie trafiały żadne środki finansowe ani zasoby gospodarcze, zob. również odpowiedź na pytanie nr 2.

9. Czy na mocy rozporządzeń w sprawie Iranu dozwolone jest udostępnianie środków ochrony osobistej niezbędnych w walce z pandemią COVID-19?

Tak. Zasadniczo rozporządzenia w sprawie Iranu nie zakazują sprzedaży, dostawy, przekazania lub wywozu ani finansowania lub wykorzystywania środków ochrony osobistej niezbędnych w walce z pandemią COVID-19.

Chociaż w rozporządzeniu w sprawie poważnych naruszeń praw człowieka w Iranie określono zakaz wywozu do Iranu określonego sprzętu ochronnego, który może zostać wykorzystany na potrzeby wewnętrznych represji, takiego jak kamizelki kuloodporne i hełmy, przewiduje się w nim w szczególności zwolnienie dotyczące sprzętu zaprojektowanego do celów bezpieczeństwa pracy²⁴. W razie wątpliwości podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny zwrócić się o niezbędne wyjaśnienia do producenta.

---

²⁴ Zob. pozycja 5 w załączniku III do rozporządzenia w sprawie poważnych naruszeń praw człowieka w Iranie.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce świadczenie pomocy humanitarnej, zob. odpowiedź na pytanie nr 1. Jeżeli chodzi o zapewnienie, aby do wskazanych osób nie trafiały żadne środki finansowe ani zasoby gospodarcze, zob. również odpowiedź na pytanie nr 2.

III. INNE ZAGADNIENIA

10. Czy bank z UE może otworzyć nowy rachunek bankowy w irańskiej instytucji kredytowej lub finansowej w celu wspierania pomocy humanitarnej służącej walce z pandemią COVID-19?

Tak. Od dnia wdrożenia JCPOA (16 stycznia 2016 r.) dozwolone jest przeprowadzanie operacji bankowych z irańskimi bankami, pod warunkiem że irańska instytucja finansowa nie jest wskazanym podmiotem. Obejmuje to nawiązywanie nowej współpracy w ramach bankowości korespondenckiej oraz ustanawianie nowych spółek *joint venture*. Banki mogą również otwierać biura, oddziały i jednostki zależne w Iranie. Podmiotami wskazanymi pozostają nadal tylko dwa irańskie banki: Ansar Bank i Mehr Bank²⁵.

11. Czy obywatele UE mogą podróżować do Iranu w celu udzielania pomocy medycznej w celu walki z pandemią COVID-19?

Tak. Zasadniczo żaden przepis rozporządzeń w sprawie Iranu nie zabrania podróżowania do Iranu ani udzielania pomocy medycznej w tym kraju.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce świadczenie pomocy humanitarnej, zob. odpowiedź na pytanie nr 1. Jeżeli chodzi o zapewnienie, aby do wskazanych osób nie trafiały żadne środki finansowe ani zasoby gospodarcze, zob. również odpowiedź na pytanie nr 2.

12. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą kupować paliwo, wynajmować pojazdy lub korzystać z prywatnych usług transportowych w Iranie w celu transportu do Iranu lub w jego obrębie sprzętu medycznego służącego walce z pandemią COVID-19?

Tak.

Art. 4c rozporządzenia w sprawie BMR w Iranie określa zakaz nabywania w Iranie niektórych rodzajów materiałów o wysokiej gęstości energetycznej wymienionych w załączniku III to tego rozporządzenia, które mogą być wykorzystywane w „pociskach raketowych” lub bezzałogowych statkach powietrznych. Nie dotyczy to jednak rafinowanych paliw kopalnych i biopaliw, w tym paliw silnikowych dopuszczonych do stosowania w lotnictwie cywilnym, chyba że są przeznaczone specjalnie do „pocisków raketowych” lub bezzałogowych statków powietrznych.

---

²⁵ Pozycje 8 i 9 w części B sekcja II załącznika IX do rozporządzenia w sprawie BMR w Iranie.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce świadczenie pomocy humanitarnej, zob. odpowiedź na pytanie nr 1. Jeżeli chodzi o zapewnienie, aby do wskazanych osób nie trafiały żadne środki finansowe ani zasoby gospodarcze, zob. również odpowiedź na pytanie nr 2.

13. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą pomagać w relokacji osób dotkniętych pandemią COVID-19 do innych miejsc w Iranie lub poza granice tego kraju?

Tak.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba – np. Korpus Strażników Rewolucji Islamskiej – stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce relokacja osób dotkniętych COVID-19, zob. odpowiedź na pytanie nr 1. Jeżeli chodzi o zapewnienie, aby w procesie prowadzącym do relokacji osób dotkniętych COVID-19 do wskazanych osób nie trafiały żadne środki finansowe ani zasoby gospodarcze, zob. również odpowiedź na pytanie nr 2.

14. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą finansować prowizoryczne szpitale, prowizoryczną infrastrukturę sanitarną lub inną tymczasową infrastrukturę na potrzeby walki z pandemią COVID-19, lub czy mogą uczestniczyć w budowie takich obiektów?

Tak.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba bierze udział w tego rodzaju pracach budowlanych lub czerpie z nich korzyści gospodarcze, zob. odpowiedź na pytanie nr 1. Może to mieć miejsce na przykład wówczas, gdy wskazana osoba pobiera opłatę za dostęp do infrastruktury tymczasowej lub gdy zachowuje ona do prawo własności do takiej infrastruktury po ustaniu sytuacji kryzysowej wywołanej przez pandemię COVID-19.

15. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą udzielać pomocy humanitarnej wówczas, gdy jest to możliwe wyłącznie za pośrednictwem wskazanych osób?

Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną muszą zawsze szukać rozwiązań, które nie naruszają sankcji UE. Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mają zatem obowiązek przekazywania pomocy humanitarnej za pośrednictwem działań i osób, których nie objęto ograniczeniami na podstawie rozporządzeń w sprawie Iranu i w ramach innych mających zastosowanie sankcji. Zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym, w przypadku gdy nie ma żadnej innej możliwości, sankcje UE nie powinny uniemożliwiać udzielenia pomocy humanitarnej. Biorąc pod uwagę ukierunkowany charakter środków ograniczających w ramach sankcji UE wobec Iranu, jest to jednak mało prawdopodobne.

16. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny dokonywać weryfikacji beneficjentów końcowych pomocy humanitarnej?

Nie. Zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym, art. 214 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz zasadami humanitarnymi, tj. zasadami

humanitaryzmu, bezstronności, niezależności i neutralności, pomoc humanitarna musi być udzielana bez dyskryminacji. To zgodnie z tymi właśnie zasadami podmioty zaangażowane w działalność humanitarną muszą określić, że dana osoba znajduje się w potrzebie. Żadna weryfikacja beneficjentów końcowych nie jest już później wymagana.

IV. POZOSTAŁE PRAWODAWSTWO

17. Czy udzielając pomocy w walce z pandemią COVID-19 w Iranie, podmioty zaangażowane w działalność humanitarną muszą przestrzegać sankcji UE dotyczących międzynarodowego terroryzmu oraz sankcji UE nałożonych w związku z sytuacją w Syrii?

Tak.

Sankcje UE dotyczące międzynarodowego terroryzmu²⁶ mają bardzo ograniczony zakres w odniesieniu do Iranu i są wymierzone jedynie w nieliczne osoby i podmioty z Iranu. Jeżeli osoby te miałyby być zaangażowane w transakcję w ramach pomocy humanitarnej, zastosowanie mają szczególne ograniczenia określone w sankcjach UE dotyczących terroryzmu międzynarodowego. W takim przypadku niezbędne mogą być dalsze szczegółowe wskazówki od właściwego organu krajowego.

Sankcje UE nałożone w związku z sytuacją w Syrii²⁷ wymierzone są również w trzy osoby i jeden podmiot z Iranu. Sankcje te mają zastosowanie niezależnie od państwa, w którym podmiot zaangażowany w działalność humanitarną prowadzi swoją działalność. Odnośne zakazy, które różnią się od zakazów określonych w rozporządzeniach w sprawie Iranu, są tematem specjalnego rozdziału niniejszych wytycznych.

18. Sankcje USA wobec Iranu obejmują zakaz podejmowania szeregu działań dozwolonych przez UE. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną podlegające jurysdykcji państwa członkowskiego powinny przestrzegać tych zewnętrznych sankcji?

Nie. Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną, które podlegają jurysdykcji państwa członkowskiego, mają obowiązek przestrzegać jedynie sankcji UE. W rzeczywistości mają one zakaz przestrzegania niektórych sankcji USA wobec Iranu.

---

²⁶ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2580/2001 w sprawie szczególnych środków restrykcyjnych skierowanych przeciwko niektórym osobom i podmiotom mających na celu zwalczanie terroryzmu (Dz.U. L 344 z 28.12.2001, s. 70). Rada dokonuje przeglądu i zmiany wykazu osób, grup i podmiotów, do których rozporządzenie to ma zastosowanie. Najnowsza wersja tego wykazu stanowi załącznik do rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) 2020/1128 z dnia 30 lipca 2020 r. wykonującego art. 2 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 2580/2001 w sprawie szczególnych środków restrykcyjnych skierowanych przeciwko niektórym osobom i podmiotom mających na celu zwalczanie terroryzmu oraz uchylającego rozporządzenie wykonawcze (UE) 2020/19 (Dz.U. L 247 z 31.7.2020, s. 1) (Dz.U. 8I z 14.1.2020, s. 1).

²⁷ Rozporządzenie Rady (UE) nr 36/2012 z dnia 18 stycznia 2012 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Syrii oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 442/2011 (Dz.U. L 16 z 19.1.2012, s. 1).

Szereg sankcji USA wobec Iranu stosowanych jest eksterytorialnie. Oznacza to, że mają one na celu wywoływanie skutków poza terytorium USA i że za ich pośrednictwem dąży się do regulowania zachowań podmiotów gospodarczych z UE, które nie mają istotnego związku z USA. UE nie uznaje jednak eksterytorialnego stosowania przepisów prawnych przyjętych przez państwa trzecie i uważa takie stosowanie za stojące w sprzeczności z prawem międzynarodowym.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 2271/96 („akt blokujący”)²⁸ zapewnia ochronę obywatelom UE uczestniczącym w legalnym (tj. zgodnym z prawem Unii) handlu międzynarodowym lub w przepływie kapitału m.in. z Iranem, jak również w związanej z tym działalności handlowej przed skutkami obcych przepisów prawnych określonych w załączniku do tego rozporządzenia, w tym niektórych sankcji USA wobec Iranu. Rozporządzenie to zapewnia wspomnianą ochronę poprzez unieważnienie w UE skutku każdego orzeczenia wydanego przez sąd zagraniczny na podstawie obcych przepisów prawnych określonych w załączniku do tego rozporządzenia oraz poprzez umożliwienie obywatelom Unii uzyskania na drodze sądowej odszkodowania za szkody spowodowane eksterytorialnym stosowaniem tych obcych przepisów.

Jednocześnie w akcie blokującym zabrania się stosowania się przez obywateli UE do dowolnego wymogu czy zakazu opartego na obcych przepisach prawnych określonych w załączniku do tego aktu. Obywatele Unii, na których interesy gospodarcze i finansowe eksterytorialne stosowanie tych przepisów prawnych ma wpływ, mają obowiązek poinformować o tym fakcie Komisję Europejską²⁹.

Szczegółowe informacje na temat praw i obowiązków określonych w akcie blokującym są dostępne na specjalnej stronie internetowej³⁰.

---

²⁸ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2271/96 z dnia 22 listopada 1996 r. zabezpieczające przed skutkami eksterytorialnego stosowania ustawodawstwa przyjętego przez państwo trzecie oraz działaniami opartymi na nim lub z niego wynikającymi (Dz.U. L 309 z 29.11.1996, s. 1).

²⁹ RELEX-SANCTIONS@ec.europa.eu

³⁰ <https://ec.europa.eu/info/blocking-statute>

NIKARAGUA

ODNIESIENIA PRAWNE I WYTYCZNE

- Rozporządzenie Rady (UE) 2019/1716 z dnia 14 października 2019 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Nikaragui³¹ („rozporządzenie w sprawie Nikaragui”).

Sankcje UE wobec Nikaragui zostały nałożone w odpowiedzi na nieustanne naruszanie praw człowieka i podstawowych wolności w Republice Nikaragui przez siły bezpieczeństwa i prorządowe ugrupowania zbrojne, które zaangażowały się w represjonowanie przeciwników politycznych, demonstrantów, niezależnych mediów i organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Celem sankcji UE wobec Nikaragui jest spowodowanie zmiany represyjnej polityki rządu Nikaragui oraz zapobiegnięcie dalszemu pogorszeniu się sytuacji w zakresie praw człowieka i praworządności w Nikaragui, jak również przyczynienie się do znalezienia – w drodze pokojowych negocjacji – sposobu wyjścia z trwającego obecnie kryzysu politycznego.

Sankcje określone w rozporządzeniu w sprawie Nikaragui obejmują zamrażanie aktywów i zakaz bezpośredniego lub pośredniego udostępniania środków finansowych lub aktywów osobom odpowiedzialnym za poważne naruszenia praw człowieka i podważanie zasad demokracji i praworządności w Republice Nikaragui lub na rzecz tych osób, jak również powiązanych z nimi osobom. W rozporządzeniu przewidziano szereg wyjątków, w tym związanych z celami humanitarnymi. W związku z utrzymującą się poważną sytuacją w Nikaragui pierwszy zestaw wskazań osób fizycznych i podmiotów podlegających zamrożeniu aktywów przyjęto w dniu 4 maja 2020 r.³²

Sankcje określone w rozporządzeniu w sprawie Nikaragui nie obejmują leków, sprzętu medycznego ani pomocy medycznej dla ogółu społeczeństwa. Jako taki sprzęt medyczny, w tym tlen, maski oddechowe, środki ochrony osobistej i respiratory, a także leki i inne środki medyczne wymagane do walki z pandemią COVID-19 nie podlegają ograniczeniom w zakresie wywozu, dostaw, finansowania lub wykorzystania w Nikaragui.

Ponadto środki ograniczające ustanowione w rozporządzeniu w sprawie Nikaragui są precyzyjnie określone, nałożono je w konkretnych celach i są ukierunkowane na określone osoby, które są powiązane głównie z krajowymi organami ścigania (nikaraguańską policją krajową lub „NNP”) lub nikaraguańską administracją penitencjarną lub które doradzają prezydentowi Nikaragui. W związku z tym jest mało prawdopodobne, aby unijne środki ograniczające mogły zakłócać udzielanie osobom potrzebującym w Nikaragui pomocy humanitarnej, która ma na celu zwalczanie pandemii COVID-19.

---

³¹ Dz.U. L 262 z 15.10.2019, s. 1.

³² Rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) 2020/606 wykonujące rozporządzenie (UE) 2019/1716 w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Nikaragui (Dz.U. L 139I z 4.5.2020, s. 1).

W szczególnych i bardzo ograniczonych przypadkach zamrożenie środków finansowych lub zasobów gospodarczych niektórych osób, podmiotów lub organów („wskazane osoby”), które mogą być zaangażowane w odnośne transakcje, może mieć jednak pośredni wpływ na wywóz, dostawę lub finansowanie produktów niezbędnych dla podmiotów zaangażowanych w działalność humanitarną.

Co do zasady **sankcje UE wobec Nikaragui dopuszczają udostępnianie środków finansowych i zasobów gospodarczych wskazanym osobom, jeżeli takie środki finansowe lub zasoby gospodarcze są niezbędne wyłącznie w celu udzielenia pomocy humanitarnej, z zastrzeżeniem wymogów dotyczących zezwoleń** (zob. sekcja I).

Działania pomocnicze niezbędne do wspierania dostawy wyrobów medycznych (np. transport wyrobów medycznych, wymiana walut i magazynowanie) są z zasady również dozwolone, z zastrzeżeniem wyżej określonych warunków.

I. ZAKAZ UDOSTĘPNIANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH I ZASOBÓW GOSPODARCZYCH WSKAZANYM OSOBOM³³

1. Czy udzielanie pomocy humanitarnej w postaci żywności, leków, sprzętu medycznego, środków dezynfekcyjnych, pomocy medycznej i innych produktów medycznych oraz budowa tymczasowej infrastruktury medycznej niezbędnej do zwalczania pandemii COVID-19 w Nikaragui kwalifikują się jako przekazanie zasobów „niezbędnych do celów humanitarnych”?

Tak, udzielanie pomocy w formie wskazanej w pytaniu nr 1 kwalifikuje się jako przekazywanie zasobów „niezbędnych do celów humanitarnych”.

2. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą prowadzić interesy ze wskazanymi osobami, jeżeli jest to konieczne w celu udzielania pomocy humanitarnej na rzecz ludności cywilnej w Nikaragui w związku z pandemią COVID-19?

Tak. Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą nawiązywać i utrzymywać kontakty ze wskazanymi osobami, jeżeli jest to konieczne w celu zapewnienia bezpiecznego i efektywnego świadczenia pomocy humanitarnej.

Co do zasady w art. 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie Nikaragui dopuszczono udostępnianie środków finansowych i zasobów gospodarczych wskazanym osobom, jeżeli takie środki finansowe lub zasoby gospodarcze są niezbędne wyłącznie do celów humanitarnych, takich jak udzielanie lub ułatwianie udzielania pomocy, w tym między innymi dostarczanie środków medycznych. Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną muszą wystąpić o uprzednie zezwolenie do właściwego organu krajowego, zanim udostępnią te środki finansowe lub zasoby gospodarcze wskazanym osobom.

---

³³ Załącznik I do rozporządzenia w sprawie Nikaragui zawiera wykaz wskazanych osób objętych sankcjami UE. Wykaz ten odzwierciedlono również na mapie unijnych sankcji (<https://www.sanctionsmap.eu/>) oraz w bazie danych na temat sankcji finansowych (<https://webgate.ec.europa.eu/fsd/fsf>), przy czym oba te źródła informacji są dostępne dla podmiotów zaangażowanych w działalność humanitarną. Wykazy te są regularnie aktualizowane. Oficjalnym źródłem prawa UE jest Dziennik Urzędowy UE, który ma pierwszeństwo w przypadku rozbieżności.

3. W jaki sposób podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą zagwarantować, że w ramach pomocy na rzecz walki z pandemią COVID-19 nie udostępniają środków finansowych lub zasobów gospodarczych wskazanym osobom, podmiotom lub organom?

Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny dysponować wymaganymi procedurami na potrzeby przeprowadzania niezbędnych kontroli w celu zapewnienia, by ich partnerzy zaangażowani w udzielanie pomocy humanitarnej nie mieli statusu osób lub podmiotów wskazanych w ramach sankcji UE. W kontekście udzielania pomocy w zwalczaniu rozprzestrzeniania się COVID-19 w Nikaragui szczególną uwagę należy zwrócić przede wszystkim na wskazane osoby zajmujące kluczowe stanowiska związane z opieką zdrowotną lub policją (np. nikaraguańską policją krajową), które na pewnym etapie mogą być zaangażowane w działania humanitarne (np. ze względów bezpieczeństwa). Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny również zapewnić, by środki finansowe i zasoby gospodarcze, w tym sprzęt medyczny, nie były zawłaszczane przez wskazane osoby. Obejmuje to przyjęcie niezbędnych środków ostrożności i mechanizmów weryfikacji mających na celu zapewnienie, aby środki finansowe i zasoby gospodarcze nie były rekwirowane przez te osoby oraz aby dostarczane materiały medyczne były wykorzystywane zgodnie ze swoim przeznaczeniem do celów humanitarnych.

Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną, zwłaszcza te najbliższe partnerom zewnętrznym i podwykonawcom, powinny gromadzić jak najwięcej informacji (w stopniu, w jakim jest to racjonalnie możliwe) i informować swoich partnerów, najlepiej w drodze warunków umownych, o tym, że środki finansowe lub zasoby gospodarcze nie mogą być udostępniane wskazanym osobom ani na ich rzecz.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie Nikaragui działania podmiotów zaangażowanych w działalność humanitarną stanowiące naruszenie środków ograniczających określonych w tym rozporządzeniu nie powodują jakiegokolwiek rodzaju odpowiedzialności odnośnych osób, jeżeli nie wiedziały one i nie miały uzasadnionego powodu, by przypuszczać, że ich działania mogłyby naruszyć dany zakaz. W duchu tego przepisu sankcje UE nie powinny zatem prowadzić do nadmiernie rygorystycznego przestrzegania przepisów. W szczególności nie należy ich interpretować jako nałożenia na podmioty zaangażowane w działalność humanitarną wymogu podejmowania nierealistycznych wysiłków w celu zgromadzenia dowodów lub przeprowadzenia dowodu przeciwnego.

Jeżeli wskazana osoba stanowi ogniwo transakcji związanej z pomocą humanitarną, nie oznacza to automatycznie, że transakcji takiej należy zaniechać. W rozporządzeniu w sprawie Nikaragui przewidziano szereg istotnych odstępstw umożliwiających zrealizowanie takich transakcji pod warunkiem uzyskania uprzedniej zgody właściwego organu krajowego. Zob. również odpowiedzi na pytania w sekcji I (w szczególności pytania nr 2, 5 i 6) oraz na pytanie nr 19.

W razie wątpliwości podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny zwrócić się do odpowiedniego właściwego organu krajowego³⁴ o zbadanie, czy

---

³⁴ Wykazy właściwych organów krajowych są dostępne w załączniku II do rozporządzenia w sprawie Nikaragui.

stosowane przez nie procedury są zgodne z klauzulą dotyczącą przypadków obchodzenia prawa zawartą w rozporządzeniu w sprawie Nikaragui³⁵. Właściwe organy krajowe powinny w rozsądnym terminie zapewnić podmiotom zaangażowanym w działalność humanitarną jasne wskazówki w tym względzie.

4. Czy leki, sprzęt medyczny, środki dezynfekcyjne i sprzęt ochronny mogą stanowić „zasoby gospodarcze”?

Tak. Zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu w sprawie Nikaragui „zasoby gospodarcze” oznaczają wszelkiego rodzaju aktywa, rzeczowe lub niematerialne, ruchome lub nieruchome, „które nie są środkami finansowymi, ale mogą być użyte do pozyskania środków finansowych, towarów lub usług”³⁶. Dostarczanie wskazanej osobie partii leków, sprzętu medycznego i środków dezynfekcyjnych umożliwia jej, na przykład, sprzedaż towarów i uzyskanie w zamian środków finansowych, a w związku z tym jest równoznaczne z udostępnieniem zasobów gospodarczych wskazanej osobie lub na jej rzecz. Udostępnianie zasobów gospodarczych wskazanej osobie lub na jej rzecz wymaga uzyskania uprzedniego zezwolenia właściwego organu krajowego.

Dostarczenie wskazanej osobie pojedynczych sztuk wymienionych towarów na jej własny użytek lub do jej ochrony nie jest równoznaczne z udostępnieniem jej zasobów gospodarczych. Ponadto w rozporządzeniu w sprawie Nikaragui określono odstępstwo umożliwiające właściwym organom krajowym zezwolenie na udostępnienie środków finansowych lub zasobów gospodarczych, jeżeli są one niezbędne do zaspokojenia podstawowych potrzeb wskazanych osób oraz członków rodzin pozostających na ich utrzymaniu, w tym do opłacenia artykułów spożywczych, leków i pokrycie kosztów leczenia³⁷.

5. Czy udzielanie pomocy medycznej może stanowić „udostępnianie zasobów gospodarczych” wskazanym osobom?

Co do zasady pomocy medycznej udzielanej osobom, które są zarażone koronawirusem lub co do których istnieje podejrzenie, że uległy zarażeniu tym wirusem, nie uznaje się – jako takiej – za świadczenie, które ma realną wartość ekonomiczną lub które można by wymienić na środki finansowe lub zasoby gospodarcze. W związku z tym nie stanowi ono zasobów gospodarczych, a zatem zaangażowanie wskazanej osoby w udzielanie takiej pomocy medycznej nie będzie stanowiło naruszenia rozporządzenia w sprawie Nikaragui.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce świadczenie pomocy medycznej, zob. odpowiedź na pytanie nr 2. W odniesieniu do zapewnienia, aby środki finansowe ani zasoby gospodarcze nie zostały udostępnione wskazanym osobom, na przykład jeżeli osoby te pobierają od beneficjentów opłaty za świadczoną usługę lub uzyskują jakiegokolwiek zasoby gospodarcze na swój użytek w kontekście udzielania pomocy medycznej, zob. odpowiedź na pytanie nr 3.

---

³⁵ Art. 9 rozporządzenia w sprawie Nikaragui.

³⁶ Art. 1 lit. d) rozporządzenia w sprawie Nikaragui.

³⁷ Art. 3 ust. 1 lit. a) rozporządzenia w sprawie Nikaragui.

6. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą przekazywać lokalnym organizacjom w Nikaragui środki finansowe na zwalczanie pandemii COVID-19?

Tak.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce świadczenie pomocy humanitarnej, na przykład w przypadku gdy wskazanie dotyczy osób lub podmiotów mających umocowanie w sektorze zdrowia lub osób ze wskazanych organów ścigania, zob. odpowiedź na pytanie nr 2. Jeżeli chodzi o zapewnienie, aby do wskazanych osób nie trafiały żadne środki finansowe ani zasoby gospodarcze, zob. również odpowiedź na pytanie nr 3.

II. OGRANICZENIA W PRZYWOZIE I WYWOZIE

7. Czy w rozporządzeniu w sprawie Nikaragui dopuszcza się sprzedaż, dostawę, przekazywanie lub wywóz jakichkolwiek towarów i technologii zapewnianych na potrzeby działań humanitarnych mających na celu walkę z pandemią COVID-19?

Tak. Sankcje UE określone w rozporządzeniu w sprawie Nikaragui są precyzyjnie wymierzone i ukierunkowane wyłącznie na konkretne osoby poprzez zamrożenie ich aktywów i zakaz udostępniania im środków finansowych. Nie przewidziano ograniczeń dotyczących sprzedaży, dostawy, przekazywania ani wywozu jakichkolwiek towarów do Nikaragui. Oznacza to, że co do zasady sankcje UE nie mają wpływu na sprzedaż, dostawę, przekazywanie lub wywóz jakichkolwiek towarów i technologii zapewnianych w celu walki z pandemią COVID-19. W tym kontekście „towary i technologie” obejmują między innymi środki ochrony osobistej, respiratory lub maski oddechowe z wymuszonym przepływem powietrza do zastosowań medycznych (wspomaganie oddychania) oraz inne wyroby medyczne służące do walki z COVID-19, a także zestawy do testów COVID-19 (takie jak zestawy qRT-PCR do ilościowych testów w czasie rzeczywistym), leki, środki dezynfekcyjne, detergenty lub substancje chemiczne.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce dostarczenie takich towarów i technologii w ramach pomocy humanitarnej, zob. odpowiedź na pytanie nr 2. Jeżeli chodzi o zapewnienie, aby do wskazanych osób nie trafiały żadne środki finansowe ani zasoby gospodarcze, zob. również odpowiedź na pytanie nr 3.

III. INNE ZAGADNIENIA

8. Czy bank z UE może otworzyć nowy rachunek bankowy w instytucji kredytowej lub finansowej w Nikaragui w celu wspierania pomocy humanitarnej służącej walce z pandemią COVID-19?

Tak. Przeprowadzanie operacji bankowych z bankami w Nikaragui jest dozwolone, pod warunkiem że instytucja finansowa w Nikaragui nie jest podmiotem wymienionym w załączniku I do rozporządzenia w sprawie Nikaragui. Obejmuje to nawiązywanie nowej współpracy w ramach bankowości korespondenckiej oraz ustanawianie nowych spółek *joint venture*. Banki mogą również otwierać biura, oddziały i jednostki zależne w Nikaragui. Obecnie żadna instytucja finansowa w Nikaragui nie podlega środkom ograniczającym.

9. Czy obywatele UE mogą podróżować do Nikaragui w celu udzielania pomocy medycznej w celu walki z pandemią COVID-19?

Tak. Zasadniczo żaden przepis rozporządzenia w sprawie Nikaragui nie zabrania podróżowania do Nikaragui ani udzielania pomocy medycznej w tym kraju.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce świadczenie pomocy humanitarnej, zob. odpowiedź na pytanie nr 2. Jeżeli chodzi o zapewnienie, aby do wskazanych osób nie trafiały żadne środki finansowe ani zasoby gospodarcze, zob. również odpowiedź na pytanie nr 3.

10. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą kupować paliwo, wynajmować pojazdy lub korzystać z prywatnych usług transportowych w Nikaragui w celu transportu do Nikaragui lub w jej obrębie sprzętu medycznego służącego walce z pandemią COVID-19?

Tak. W rozporządzeniu w sprawie Nikaragui w żaden sposób nie zabrania się podmiotom zaangażowanym w działalność humanitarną kupowania paliwa w Nikaragui.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce świadczenie pomocy humanitarnej, zob. odpowiedź na pytanie nr 2. Jeżeli chodzi o zapewnienie, aby do wskazanych osób nie trafiały żadne środki finansowe ani zasoby gospodarcze, zob. również odpowiedź na pytanie nr 3.

11. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą pomagać w relokacji osób dotkniętych pandemią COVID-19 do innych miejsc w Nikaragui lub poza granice tego kraju?

Tak.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce relokacja osób dotkniętych COVID-19, na przykład wskazanego członka nikaraguańskiej policji krajowej lub osoby działającej w jego imieniu, zastosowanie może mieć odstępstwo przewidziane w art. 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie Nikaragui. W ramach tego odstępstwa – pod określonymi warunkami – istnieje możliwość udostępniania środków finansowych i zasobów gospodarczych wskazanym osobom, jeżeli takie środki finansowe lub zasoby gospodarcze są niezbędne do celów humanitarnych, za które wyraźnie uznano m.in. ewakuację z Nikaragui. W tym celu wymagane jest uzyskanie uprzedniego zezwolenia właściwego organu krajowego.

12. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą finansować prowizoryczne szpitale, prowizoryczną infrastrukturę sanitarną lub inną tymczasową infrastrukturę na potrzeby walki z pandemią COVID-19, lub czy mogą uczestniczyć w budowie takich obiektów?

Tak. Zob. również odpowiedź na pytanie nr 1.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba bierze udział w tego rodzaju pracach budowlanych lub czerpie z nich korzyści gospodarcze, zob. odpowiedź na pytanie nr 2. Może to mieć miejsce na przykład wówczas, gdy wskazana osoba pobiera opłatę za dostęp do infrastruktury tymczasowej lub gdy zachowuje ona do

prawo własności do takiej infrastruktury po ustaniu sytuacji kryzysowej wywołanej przez pandemię COVID-19.

13. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą udzielać pomocy humanitarnej wówczas, gdy jest to możliwe wyłącznie za pośrednictwem wskazanych osób?

Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną muszą zawsze poszukiwać rozwiązań, które nie naruszają sankcji UE, i muszą korzystać z istniejących odstępstw przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie Nikaragui, gdy chcą udostępnić środki finansowe lub zasoby gospodarcze wskazanej osobie lub na jej rzecz. W związku z tym podmioty te mają obowiązek przekazywania pomocy humanitarnej za pośrednictwem osób, których nie wskazano w rozporządzeniu w sprawie Nikaragui. Zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym, w przypadku gdy nie ma żadnej innej możliwości, sankcje UE nie powinny uniemożliwiać udzielenia pomocy humanitarnej. Biorąc pod uwagę ukierunkowany charakter środków ograniczających przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie Nikaragui, jak również rodzaj i ograniczoną liczbę wskazań, w przedmiotowej sprawie jest jednak bardzo mało prawdopodobne, że taka sytuacja wystąpi, o ile podmioty zaangażowane w działalność humanitarną będą ściśle kierować się niniejszymi wytycznymi.

IV. PYTANIA DOTYCZĄCE KWESTII PROCEDURALNYCH

14. Co oznacza termin „odstępstwo”?

Odstępstwami są wyraźne wyjątki przewidziane w aktach prawnych, w ramach których w określonych okolicznościach dopuszcza się podjęcie zabronionej czynności pod warunkiem uzyskania zezwolenia od właściwego organu krajowego³⁸. W razie braku takiego zezwolenia dana czynność jest niezgodna z prawem. W szczególnym przypadku określonym w art. 6 rozporządzenia w sprawie Nikaragui danemu działaniu musi przyświecać cel wyłącznie humanitarny.

15. Czy dopuszczalne są wspólne wnioski, na przykład jeden wniosek składany przez kilka podmiotów zaangażowanych w działalność humanitarną lub jeden wniosek składany jednocześnie do wielu właściwych organów krajowych?

Jeżeli projekt w zakresie pomocy humanitarnej służący walce z pandemią COVID-19 wymaga złożenia kilku wniosków o udzielenie odstępstwa, to – niezależnie od tego, czy wnioski te są składane do jednego właściwego organu krajowego czy też do większej liczby takich organów – ze względów efektywności powinno być możliwe złożenie jednego wniosku do wszystkich odpowiednich właściwych organów krajowych.

Podobnie jeżeli projekt w zakresie pomocy humanitarnej wymaga, by o odstępstwo wystąpiło kilka podmiotów zaangażowanych w działalność humanitarną, powinno być możliwe złożenie wspólnego wniosku. Darczyńcy, banki, organizacje międzynarodowe i organizacje pozarządowe zaangażowane w projekt w zakresie pomocy humanitarnej powinni współpracować w celu wymiany informacji na potrzeby zgromadzenia

---

³⁸ Odstępstwa są na ogół formułowane następująco: *Na zasadzie odstępstwa od (zakazu ustanowionego w) art. ... właściwe organy mogą zezwolić, na warunkach, jakie uznają za stosowne, ...*

dowodów wymaganych przez właściwe organy krajowe w związku z udzieleniem zezwolenia.

W obecnych wyjątkowych okolicznościach właściwe organy krajowe zachęca się do stworzenia punktów kontaktowych na potrzeby przyznawania odstępstw w kontekście pomocy humanitarnej związanej z walką z pandemią COVID-19. Z uwagi na pilny charakter problemu właściwe organy krajowe powinny współpracować w celu zapewnienia terminowego i spójnego rozpatrzenia tego rodzaju wniosków. Komisja jest gotowa wspierać właściwe organy krajowe w ich wysiłkach.

16. Czy właściwe organy krajowe mogą udzielać zezwoleń o charakterze ogólnym czy też podmioty zaangażowane w działalność humanitarną muszą ubiegać się o zezwolenie w odniesieniu do poszczególnych prowadzonych przez nie działań?

W kontekście sankcji UE właściwe organy krajowe mogą zezwalać na odstępstwa z ograniczonej liczby powodów, które muszą zweryfikować w każdym konkretnym przypadku.

Rozporządzenie w sprawie Nikaragui pozwala właściwym organom krajowym na udzielanie zezwoleń „na warunkach, jakie uznają za stosowne”, jeżeli zwolnienie lub udostępnienie niektórych zamrożonych środków finansowych lub zasobów, lub ich przekazanie wskazanym osobom jest niezbędne do celów humanitarnych.

Dany właściwy organ krajowy ma swobodę decyzji, czy – w przypadku takich samych powtarzających się działań lub transakcji, których warunki są znane z wyprzedzeniem – jest w stanie udzielić jednego zezwolenia obejmującego kilka działań lub transakcji (np. w odniesieniu do identycznych transakcji zatwierdzonych seriami pod warunkiem przeprowadzenia oceny poszczególnych przypadków tych serii oraz zapewnienia nadzoru nad ich wynikami), czy też musi udzielić odrębnych zezwoleń na poszczególne działania lub transakcje. Komisja zachęca właściwe organy krajowe do rozważenia, czy w obecnych wyjątkowych okolicznościach pojedyncze zezwolenie nie ułatwiłoby udzielania pomocy humanitarnej osobom dotkniętym pandemią COVID-19. Wydając zezwolenie, właściwe organy krajowe mogą podjąć decyzję o obwarowaniu go warunkami, tak aby zapewnić, by przyznane odstępstwa nie udaremniały osiągnięcia celu sankcji lub nie umożliwiły ich obejścia.

17. W jaki sposób podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą wystąpić o odstępstwo w celu realizacji działania lub transakcji objętych ograniczeniem, jeżeli ich celem jest udzielenie pomocy osobom dotkniętym pandemią COVID-19?

O przyznanie odstępstwa może wystąpić każdy podmiot zaangażowany w działalność humanitarną, który bierze udział w świadczeniu pomocy humanitarnej. Najlepsze możliwości zgromadzenia niezbędnych informacji mają zazwyczaj partnerzy, którzy są odpowiedzialni za bezpośrednie udzielanie pomocy. Wszystkie inne podmioty, w tym darczyńcy i banki, powinny współpracować z wnioskodawcą w celu ułatwienia gromadzenia i wymiany takich informacji.

Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną muszą zwrócić się do właściwego organu krajowego, z którym mają najściślejsze związki, jak wskazano w załączniku II do rozporządzenia w sprawie Nikaragui. Powinny one zwrócić się do właściwego organu krajowego o wskazówki ułatwiające im określenie dokumentów, które są wymagane w celu uzyskania stosownych odstępstw.

Zob. również odpowiedź na pytanie nr 15 dotyczące wspólnych wniosków.

18. W jaki sposób podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą uzyskać odstępstwa w trybie pilnym, jeśli wymaga tego sytuacja na miejscu?

Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną, które szybko potrzebują odstępstwa, powinny w swoim wniosku wyraźnie wskazać na pilny charakter sprawy i wyjaśnić tego przyczyny. Im wniosek jest bardziej kompletny, tym łatwiej i szybciej właściwy organ krajowy będzie w stanie go rozpatrzyć. Do wniosku można również dołączyć oświadczenia o wsparciu wydane przez darczyńców, pisma o braku zastrzeżeń sporządzone przez inne organy oraz podobne dokumenty, tak aby ułatwić analizę wniosku przez właściwy organ krajowy. Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną muszą uzyskać odpowiednie zezwolenie przed rozpoczęciem realizacji projektu w zakresie pomocy humanitarnej służącego walce z pandemią COVID-19.

W celu przyspieszenia procedury podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny już przed złożeniem wniosku skontaktować się z właściwym organem krajowym i poprosić go o wskazówki.

Spójne w całej UE wytyczne mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia, by unijne podmioty zaangażowane w działalność humanitarną były w stanie wykonywać swoje zadania. Komisja jest gotowa wspierać właściwe organy krajowe w ich wysiłkach oraz jest gotowa stworzyć wspólną platformę na potrzeby publikacji wytycznych wydawanych przez właściwe organy krajowe.

19. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny dokonywać weryfikacji beneficjentów końcowych pomocy humanitarnej?

Nie. Zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym, art. 214 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz zasadami humanitarnymi, tj. zasadami humanitaryzmu, bezstronności, niezależności i neutralności, pomoc humanitarna musi być udzielana bez dyskryminacji. To zgodnie z tymi właśnie zasadami podmioty zaangażowane w działalność humanitarną muszą określić, że dana osoba znajduje się w potrzebie. Żadna weryfikacja beneficjentów końcowych nie jest już później wymagana.

SYRIA

ODNIESIENIA PRAWNE I WYTYCZNE

- Rozporządzenie Rady (UE) nr 36/2012 z dnia 18 stycznia 2012 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Syrii (rozporządzenie w sprawie Syrii)³⁹;
- dokument Komisji Europejskiej „Często zadawane pytania” zawierający pytania i odpowiedzi na temat unijnych środków ograniczających wobec Syrii⁴⁰ („często zadawane pytania na temat Syrii”).

Sankcje UE wobec Syrii („sankcje wobec Syrii”) nałożono w odpowiedzi na brutalne represje reżimu syryjskiego, w tym użycie broni chemicznej i ostrej amunicji, wobec uczestników pokojowych protestów, w wyniku czego wielu demonstrantów poniosło śmierć lub odniosło obrażenia, a wielu innych padło ofiarą arbitralnych zatrzymań. Sankcje określone w rozporządzeniu Rady (UE) nr 36/2012 obejmują szereg ograniczeń sektorowych, w tym zakaz wywozu towarów lub technologii, które mogłyby zostać użyte na potrzeby wewnętrznych represji, w tym substancji chemicznych stosowanych w atakach chemicznych, oraz zakaz zakupu w Syrii i przywozu produktów naftowych. W rozporządzeniu przewidziano szereg wyjątków, zwłaszcza w celach humanitarnych. Sankcje UE są ukierunkowane na konkretne osoby i określone sektory syryjskiej gospodarki, co oznacza, że większość sektorów – w tym sektory produkcji żywności i leków – nie jest w ogóle nimi objęta.

Sankcje określone w rozporządzeniu Rady (UE) nr 36/2012 obejmują indywidualne wskazania, które wiążą się z zamrożeniem aktywów osób i podmiotów odpowiedzialnych za brutalne represje wobec ludności cywilnej, osób czerpiących korzyści z istniejącego reżimu lub wspierających go, ministrów i wyższych rangą członków syryjskich sił zbrojnych. Na dzień 17 lutego 2020 r. wskazano 277 osób i 71 podmiotów. Wykazy te odzwierciedlono również na mapie unijnych sankcji⁴¹ oraz w bazie danych na temat sankcji finansowych⁴², przy czym oba te źródła informacji są dostępne w internecie.

Biorąc pod uwagę znaczną obecność grup terrorystycznych na obszarach na terytorium Syrii, istotne w tym kontekście są również sankcje UE przeciwko międzynarodowemu terroryzmowi na mocy rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych (RB ONZ) nr 1267 i 1373⁴³. UE przyjęła również sankcje za

---

³⁹ Dz.U. L 16 z 19.1.2012, s. 1.

⁴⁰ https://ec.europa.eu/info/files/170901-faqs-restrictive-measures-syria_en

⁴¹ <https://www.sanctionsmap.eu/>

⁴² <https://webgate.ec.europa.eu/fsd/fsf>

⁴³ Rozporządzenie Rady (WE) nr 881/2002 z dnia 27 maja 2002 r. wprowadzające niektóre szczególne środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom i podmiotom związanym z organizacjami ISIL (Daisz) i Al-Kaida (Dz.U. L 139 z 29.5.2002, s. 9); rozporządzenie Rady (UE) 2016/1686 z dnia 20 września 2016 r. nakładające dodatkowe środki ograniczające przeciwko ISIL (Daisz) i Al-Kaidzie oraz osobom fizycznym i prawnym, podmiotom lub organom z nimi związanymi (Dz.U. L 255 z 21.9.2016, s. 1); rozporządzenie Rady (WE) nr 2580/2001 z dnia 27 grudnia 2001 r.

rozprzestrzenianie i stosowanie broni chemicznej⁴⁴, którymi obecnie objętych jest pięć osób z Syrii („sankcje UE dotyczące międzynarodowego terroryzmu i broni chemicznej”).

Sankcje wobec Syrii oraz sankcje UE dotyczące międzynarodowego terroryzmu i broni chemicznej nie obejmują leków, sprzętu medycznego ani pomocy medycznej dla ogółu społeczeństwa. Jako taki sprzęt medyczny, w tym tlen, maski oddechowe, środki ochrony osobistej i respiratory, a także leki i inne środki medyczne wymagane do walki z pandemią COVID-19 nie podlegają bezpośrednim ograniczeniom w zakresie wywozu, dostaw, finansowania lub wykorzystania w Syrii.

W szczególnych przypadkach na wywóz, dostawę, finansowanie lub wykorzystanie tych produktów mogą mieć jednak pośredni wpływ inne ograniczenia, takie jak zamrożenie środków finansowych lub zasobów gospodarczych niektórych osób, podmiotów i organów objętych sankcjami UE („wskazane osoby”), które mogą być zaangażowane w odpowiednie transakcje.

Co do zasady **sankcje wobec Syrii dopuszczają udostępnianie środków finansowych (funduszy) i zasobów gospodarczych wskazanym osobom, jeżeli takie środki finansowe lub zasoby gospodarcze są niezbędne wyłącznie w celu udzielenia pomocy humanitarnej w Syrii lub udzielenia pomocy ludności cywilnej w Syrii.** W niektórych przypadkach konieczne jest uprzednie zezwolenie właściwego organu krajowego (zob. sekcja I).

Ponadto podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą również musieć realizować określone działania pomocnicze (np. transport wyrobów medycznych, wymiana walut czy magazynowanie), na które mogą mieć wpływ szczególnie ograniczenia (np. zakaz zakupu produktów ropopochodnych w Syrii). **W ramach sankcji wobec Syrii przewidziano szereg odstępstw umożliwiających przeprowadzenie, pod pewnymi warunkami, również takich działań pomocniczych** (zob. sekcje II i III).

Poniższe pytania zostały opracowane w wyniku kontaktów z właściwymi organami krajowymi, podmiotami zaangażowanymi w działalność humanitarną i innymi podmiotami międzynarodowymi, jakie miały miejsce od początku kryzysu związanego z COVID-19.

I. ZAKAZ UDOSTĘPNIANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH I ZASOBÓW GOSPODARCZYCH WSKAZANYM OSOBOM

- 1. Czy udzielanie pomocy humanitarnej w postaci żywności, leków, sprzętu medycznego, środków dezynfekcyjnych, pomocy medycznej i innych produktów medycznych oraz budowa tymczasowej infrastruktury medycznej niezbędnej do zwalczania pandemii COVID-19 w Syrii kwalifikują się jako „pomoc humanitarna” lub „pomoc dla ludności cywilnej”?**

---

w sprawie szczególnych środków restrykcyjnych skierowanych przeciwko niektórym osobom i podmiotom mających na celu zwalczanie terroryzmu (Dz.U. L 344 z 28.12.2001, s. 70).

⁴⁴ Rozporządzenie Rady (UE) 2018/1542 z dnia 15 października 2018 r. w sprawie środków ograniczających proliferację i stosowanie broni chemicznej (Dz.U. L 259 z 16.10.2018, s. 12).

Tak, udzielanie pomocy humanitarnej w formie wskazanej w pytaniu nr 1 kwalifikuje się jako „pomoc humanitarna” lub „pomoc dla ludności cywilnej”.

2. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą prowadzić interesy ze wskazanymi osobami, jeżeli jest to konieczne w celu udzielania pomocy humanitarnej na rzecz ludności cywilnej w Syrii w związku z pandemią COVID-19?

Tak. Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą nawiązywać i utrzymywać kontakty ze wskazanymi osobami, jeżeli jest to konieczne w celu zapewnienia bezpiecznego i efektywnego świadczenia pomocy humanitarnej.

Co do zasady w art. 16a ust. 2 rozporządzenia w sprawie Syrii dopuszczono udostępnianie środków finansowych i zasobów gospodarczych wskazanym osobom, jeżeli takie środki finansowe lub zasoby gospodarcze są niezbędne wyłącznie w celu udzielenia pomocy humanitarnej w Syrii lub udzielenia pomocy ludności cywilnej w Syrii. W tym celu konieczne jest uzyskanie uprzedniego zezwolenia właściwego organu krajowego.

W rozporządzeniu w sprawie Syrii zezwolono również podmiotom zaangażowanym w działalność humanitarną na udostępnianie wskazanym osobom środków finansowych i zasobów gospodarczych bez konieczności uzyskania uprzedniego zezwolenia właściwego organu krajowego w bardzo szczególnych, ograniczonych przypadkach (np. art. 16a ust. 1 rozporządzenia w sprawie Syrii). Zob. odpowiedzi na pytania nr 19 i 25.

3. Czy leki, sprzęt medyczny, środki dezynfekcyjne i sprzęt ochronny mogą stanowić „zasoby gospodarcze”?

Tak. Zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu w sprawie Syrii „zasoby gospodarcze” oznaczają wszelkiego rodzaju aktywa, materialne lub niematerialne, ruchome lub nieruchome, „które nie są funduszami, lecz mogą służyć do uzyskiwania funduszy, towarów lub usług”⁴⁵. Dostarczanie wskazanej osobie partii leków, sprzętu medycznego i środków dezynfekcyjnych umożliwia jej, na przykład, sprzedaż towarów i uzyskanie w zamian środków finansowych, a w związku z tym jest równoznaczne z udostępnieniem zasobów gospodarczych wskazanej osobie lub na jej rzecz. Może to mieć miejsce w przypadku, gdy wyroby medyczne są dostarczane wskazanym osobom z syryjskiej administracji lub wskazanym osobom prowadzącym placówki opieki zdrowotnej. Udostępnianie zasobów gospodarczych wskazanej osobie lub na jej rzecz wymaga uzyskania uprzedniego zezwolenia właściwego organu krajowego, o ile nie podlega zwolnieniu z tego wymogu z innego tytułu.

Dostarczenie wskazanej osobie pojedynczych sztuk wymienionych towarów na jej własny użytek lub do jej ochrony nie jest równoznaczne z udostępnieniem jej zasobów gospodarczych (zob. analogicznie odpowiedź na pytanie nr 6 w często zadawanych pytaniach na temat Syrii).

4. Czy udzielanie pomocy medycznej może stanowić „udostępnianie zasobów gospodarczych” wskazanym osobom?

---

⁴⁵ Art. 1 lit. f) rozporządzenia w sprawie Syrii.

Co do zasady pomocy medycznej udzielanej osobom, które są zarażone koronawirusem lub co do których istnieje podejrzenie, że uległy zarażeniu tym wirusem, nie uznaje się – jako takiej – za świadczenie, które ma realną wartość ekonomiczną lub które można by wymienić na środki finansowe lub zasoby gospodarcze. W związku z tym nie stanowi ono zasobów gospodarczych, a zatem zaangażowanie wskazanej osoby w udzielanie takiej pomocy medycznej nie będzie stanowiło naruszenia rozporządzenia w sprawie Syrii.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba uczestniczy w udzielaniu pomocy medycznej i czerpie z tego korzyść gospodarczą, na przykład poprzez pobieranie od beneficjentów opłat za świadczoną usługę lub uzyskanie jakichkolwiek zasobów gospodarczych na swój użytek w kontekście udzielania pomocy medycznej, zob. odpowiedź na pytanie nr 2.

5. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą przekazywać lokalnym organizacjom w Syrii środki finansowe na zwalczanie pandemii COVID-19?

Tak.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce świadczenie pomocy humanitarnej, zob. odpowiedzi na pytania nr 2 i 4. W odniesieniu do sposobu zapewnienia, aby do wskazanych osób nie trafiały żadne środki finansowe ani zasoby gospodarcze, zob. również odpowiedź na pytanie nr 20.

II. OGRANICZENIA W PRZYWOZIE I WYWOZIE

6. Czy wywóz respiratorów lub masek oddechowych z wymuszonym przepływem powietrza do celów medycznych (wentylacja mechaniczna) jest dozwolony w ramach sankcji wobec Syrii?

Tak. Zasadniczo respiratory do celów medycznych nie wchodzą w zakres ograniczeń wywozowych określonych w rozporządzeniu w sprawie Syrii.

W odniesieniu do masek oddechowych z wymuszonym przepływem powietrza, aby zagwarantować, że są one przeznaczone wyłącznie do celów medycznych, a nie do działalności wojskowej lub represji wewnętrznych, może być potrzebna indywidualna ocena cech technicznych konkretnego produktu, który ma być wywieziony. Wynika to z faktu, że w tym ostatnim przypadku maski oddechowe z wymuszonym przepływem powietrza mogą być objęte wymogiem uzyskania uprzedniego zezwolenia właściwego organu krajowego na mocy rozporządzenia w sprawie produktów podwójnego zastosowania, o czym jest mowa w rozporządzeniu w sprawie Syrii⁴⁶.

---

⁴⁶ Rozporządzenie Rady (WE) nr 428/2009 z dnia 5 maja 2009 r. ustanawiające wspólnotowy system kontroli wywozu, transferu, pośrednictwa i tranzytu w odniesieniu do produktów podwójnego zastosowania. Zob. w szczególności pozycja 1A004.a w załączniku do rozporządzenia w sprawie produktów podwójnego zastosowania, o którym mowa w art. 2d rozporządzenia w sprawie Syrii, zmienionego art. 1 rozporządzenia Rady (UE) nr 697/2013 z dnia 22 lipca 2013 r. (Dz.U. L 198 z 23.7.2013, s. 28).

W odniesieniu do specyfikacji technicznych podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny zwracać się do producenta o informacje na temat tego, czy dany produkt jest objęty zakresem rozporządzenia w sprawie produktów podwójnego zastosowania.

W razie wątpliwości należy skontaktować się z odpowiednim właściwym organem krajowym.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce świadczenie pomocy humanitarnej, zob. odpowiedź na pytanie nr 2.

7. Czy na podstawie rozporządzenia w sprawie Syrii dozwolone jest dostarczanie wyrobów medycznych innych niż respiratory lub maski oddechowe z wymuszonym przepływem powietrza, w tym butli z tlenem, na potrzeby walki z pandemią COVID-19?

Tak. Zasadniczo sprzedaż, dostawa, przekazywanie lub wywóz do Syrii, finansowanie lub stosowanie wyrobów medycznych nie są zakazane na podstawie rozporządzenia w sprawie Syrii.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba może uzyskiwać zasoby gospodarcze w związku ze świadczeniem pomocy humanitarnej, zob. odpowiedź na pytanie nr 2.

8. Czy na podstawie rozporządzenia w sprawie Syrii dozwolone jest dostarczanie leków, środków dezynfekcyjnych, detergentów lub substancji chemicznych na potrzeby walki z pandemią COVID-19?

Tak. Zasadniczo unijne środki ograniczające określone w rozporządzeniu w sprawie Syrii nie zabraniają sprzedaży, dostawy, przekazywania lub wywozu, finansowania lub stosowania leków, mydeł, środków dezynfekcyjnych (produktów biobójczych), detergentów lub substancji chemicznych do zastosowań medycznych, które są niezbędne do zwalczania pandemii COVID-19.

Sprzedaż, dostawa, przekazywanie lub wywóz do Syrii, finansowanie lub stosowanie niektórych substancji chemicznych stosowanych do dezynfekcji lub czyszczenia wymagają jednak uzyskania uprzedniego zezwolenia na odstępstwo udzielonego przez właściwy organ krajowy na podstawie art. 2b ze względu na fakt, że mogą one być również stosowane do represji wewnętrznych, w tym do przeprowadzania ataków chemicznych. W szczególności dotyczy to etanolu, izopropanolu i podchlorynu sodu⁴⁷.

---

⁴⁷ Etanol jest substancją czynną, która jest stosowana w wielu produktach dezynfekcyjnych (rodzaj produktu 1 zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych). W ostatnim czasie w zastępstwie etanolu używa się izopropanolu ze względu na braki etanolu. Podchloryn sodu stosuje się jako produkt biobójczy w detergentach i jest on powszechnie spotykany w wybielaczach w płynie. Sprzedaż, dostawa, przekazywanie lub wywóz etanolu, izopropanolu i podchlorynu sodu, które są wymienione w pozycji A1.004 w załączniku IX, podlegają wymogowi uzyskania zezwolenia określonego w art. 2b rozporządzenia w sprawie Syrii. Etanol jest stosowany do produkcji alkilofosfonianów dialkylowych i bezwodnego etanolu, które mogą być stosowane jako

Sprzedaż, dostawa, przekazywanie lub wywóz etanolu, izopropanolu i podchlorynu sodu w ich postaci własnej lub w postaci mieszanin w określonych, wysokich stężeniach („stężenia objęte ograniczeniem”)⁴⁸ wymagają uzyskania zezwolenia. Aby uzyskać takie zezwolenie, podmioty zaangażowane w działalność humanitarną muszą wykazać, że substancje te będą wykorzystywane do świadczenia pomocy humanitarnej w kontekście walki z pandemią, a nie do innych celów⁴⁹. Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą zwrócić się do właściwego organu krajowego o wytyczne wskazujące informacje, które należy zawrzeć w uzasadnieniu wniosku o udzielenie tego zezwolenia.

Środki dezynfekcyjne, środki do odkażania rąk oraz detergenty i środki czyszczące są jako produkt końcowy mieszaninami. Te produkty końcowe wymagają jednak na ogół niższego stężenia etanolu, izopropanolu i podchlorynu sodu niż stężenia objęte ograniczeniem⁵⁰. W tym przypadku odstępstwo nie jest wymagane. Produkty te mogą zatem być przedmiotem swobodnego obrotu i można je udostępniać w ramach pomocy humanitarnej.

Uprzednie zezwolenie nie jest również wymagane w mniej prawdopodobnym przypadku, kiedy te produkty końcowe zawierają etanol, izopropanol i podchloryn sodu w stężeniu nie mniejszym niż stężenia objęte ograniczeniem, pod warunkiem że podmiot zaangażowany w działalność humanitarną może zagwarantować spełnienie dowolnego z następujących warunków:

1. etanolu, izopropanolu i podchlorynu sodu nie można w praktyce usunąć z produktu lub użyć do innych celów (usunięcie lub wykorzystanie do innych celów substancji chemicznej objętej ograniczeniami jest niewykonalne)⁵¹; lub
2. w przypadku etanolu i podchlorynu sodu – produkty końcowe są wyrobami określanymi jako towary konsumpcyjne pakowane do sprzedaży detalicznej do osobistego użytku lub pakowane do indywidualnego użytku⁵².

---

rozpuszczalniki w reakcjach chemicznych w celu wytworzenia prekursorów broni chemicznej (w tym sarinu). Roztwory podchlorynu sodu mogą być stosowane do ekstrakcji chloru w postaci gazowej.

⁴⁸ Ograniczenie ma zastosowanie do mieszanin o stężeniu wynoszącym co najmniej 90 % (etanol, podchloryn sodu) lub 95 % (izopropanol).

⁴⁹ Zgodnie z art. 2b ust. 2 właściwy organ krajowy nie udziela zezwolenia, jeżeli ma uzasadnione podstawy, by stwierdzić, że substancje, których dotyczy sprzedaż, dostawa, przekazanie lub wywóz, są lub mogą być wykorzystywane do wewnętrznych represji lub do produkcji i konserwacji produktów, które mogą być wykorzystywane do wewnętrznych represji.

⁵⁰ Stężenie etanolu i izopropanolu w środkach dezynfekcyjnych i detergentach wynosi zazwyczaj 75 %. Wybielacze zawierają podchloryn sodu w stężeniu poniżej 10 %, przy czym na ogół stężenie wynosi około 5 %.

⁵¹ Zob. uwagi ogólne w załączniku IX, zmienione przez art. 3 rozporządzenia Rady (UE) nr 509/2012 z dnia 15 czerwca 2012 r. zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 36/2012 (Dz.U. L 156 z 16.6.2012, s. 10).

⁵² Zob. załącznik IX do rozporządzenia w sprawie Syrii, zmieniony przez art. 1 pkt 11 lit. a) rozporządzenia Rady (UE) nr 697/2013 z dnia 22 lipca 2013 r. (Dz.U. L 198 z 23.7.2013, s. 28). Zgodnie z tym artykułem warunek ten nie ma zastosowania do towarów konsumpcyjnych zawierających izopropanol.

Jeśli chodzi o specyfikacje techniczne towarów, podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny zwracać się o informacje do producentów i w miarę możliwości uzyskać oświadczenie, że dana pozycja nie jest objęta odpowiednim ograniczeniem zawartym w rozporządzeniu w sprawie Syrii⁵³. W razie wątpliwości podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny skontaktować się z właściwym organem krajowym.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce świadczenie pomocy humanitarnej, zob. odpowiedź na pytanie nr 2.

9. Czy na mocy rozporządzenia w sprawie Syrii dozwolone jest udostępnianie zestawów do testów na COVID-19 (zestawów qRT-PCR)?

Tak. Unijne środki ograniczające określone w rozporządzeniu w sprawie Syrii nie zakazują sprzedaży, dostawy, przekazania lub wywozu ani finansowania lub wykorzystywania zestawów do testów na COVID-19 takich jak zestawy do ilościowej łańcuchowej reakcji polimerazy z odwrotną transkrypcją w czasie rzeczywistym (qRT-PCR). Odczynniki, które są zazwyczaj stosowane w zestawach qRT-PCR, również nie podlegają żadnym ograniczeniom handlowym na mocy rozporządzenia w sprawie Syrii. Jeżeli podmiot zaangażowany w działalność humanitarną ma powód by sądzić, że odczynniki udostępnione wraz z zestawem qRT-PCR nie należą do grupy zazwyczaj stosowanych odczynników, powinien zwrócić się do producenta o potwierdzenie, że odczynniki te nie są objęte ograniczeniami wywozowymi na mocy rozporządzenia w sprawie Syrii. Jeżeli potrzebne są dalsze wskazówki, należy skontaktować się z właściwym organem krajowym.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha prowadzącego do udostępnienia zestawu do testów na COVID-19 (zestawu qRT-PCR) w ramach pomocy humanitarnej, zob. odpowiedź na pytanie nr 2.

10. Czy na mocy rozporządzenia w sprawie Syrii dozwolone jest udostępnianie środków ochrony osobistej niezbędnych w walce z pandemią COVID-19?

Tak. Zasadniczo rozporządzenie w sprawie Syrii nie zakazuje sprzedaży, dostawy, przekazania lub wywozu ani finansowania lub wykorzystywania środków ochrony osobistej niezbędnych w walce z pandemią COVID-19.

Niektóre konkretne wyroby wykorzystywane jako środki ochrony osobistej w walce z pandemią COVID-19, takie jak maski, rękawice i buty ochronne, mogą również zostać przystosowane do użycia w trakcie działań wojennych w celu ochrony przed czynnikami biologicznymi. Sprzedaż, dostawa, przekazanie lub wywóz oraz finansowanie lub wykorzystywanie tych środków ochrony osobistej podlegają wymogowi uzyskania uprzedniego zezwolenia od właściwego organu krajowego⁵⁴.

---

⁵³ W szczególności nie jest ujęta w pozycji A1.004 w załączniku IX do rozporządzenia w sprawie Syrii.

⁵⁴ Zob. w szczególności pozycja I.B.1A004 w tabeli A część 1 w załączniku IA do rozporządzenia w sprawie Syrii. Pozycja ta obejmuje między innymi ubrania, rękawice i obuwie ochronne specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane dla ochrony przed czynnikami biologicznymi przystosowane do użycia w działaniach wojennych.

Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny dopilnować, by środki ochrony osobistej przeznaczone do sprzedaży, dostawy, przekazania lub wywozu bądź do finansowania lub wykorzystania w walce z pandemią COVID-19 nie były przystosowane do użycia w trakcie działań wojennych. W razie wątpliwości podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny zwrócić się o niezbędne wyjaśnienia do producenta. Jeżeli jednak wymagane jest zezwolenie, ponieważ oprócz wykorzystania w kontekście cywilnym środki ochrony osobistej są przystosowane do użycia w trakcie działań wojennych, podmiot zaangażowany w działalność humanitarną dokonujący wywozu powinien wykazać wobec właściwego organu krajowego, że dany wyrób służy do celów humanitarnych⁵⁵.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce świadczenie pomocy humanitarnej, zob. odpowiedź na pytanie nr 2.

III. INNE OGRANICZENIA

11. Czy bank z UE może otworzyć nowy rachunek bankowy w syryjskiej instytucji kredytowej lub finansowej w celu wspierania pomocy humanitarnej służącej walce z pandemią COVID-19?

Tak, pod warunkiem wystąpienia ze specjalnym wnioskiem o odstępstwo.

Art. 25a rozporządzenia w sprawie Syrii stanowi, że jeżeli spełnione są szczególne warunki, banki mogą wystąpić do właściwego organu krajowego o udzielenie na zasadzie odstępstwa zezwolenia na otwarcie rachunku bankowego w syryjskiej instytucji kredytowej lub finansowej w celu niesienia pomocy cywilnej populacji Syrii. Zob. również często zadawane pytania na temat Syrii, odpowiedzi na pytania nr 23–24.

12. Czy obywatele UE mogą podróżować do Syrii w celu udzielania pomocy medycznej w celu walki z pandemią COVID-19?

Tak. Zasadniczo żaden przepis rozporządzenia w sprawie Syrii nie zabrania podróżowania do Syrii ani udzielania pomocy medycznej w tym kraju.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce świadczenie pomocy humanitarnej, zob. odpowiedź na pytanie nr 2.

13. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą kupować paliwo w Syrii w celu transportu do Syrii lub w jej obrębie sprzętu medycznego służącego walce z pandemią COVID-19?

Tak, zgodnie z art. 6a rozporządzenia w sprawie Syrii.

Jeżeli podmioty zaangażowane w działalność humanitarną otrzymują finansowanie z funduszy publicznych UE lub państw członkowskich na potrzeby udzielenia pomocy humanitarnej w Syrii, to zgodnie z art. 6a ust. 1 nie jest wymagane uprzednie zezwolenie właściwego organu krajowego na zakup paliwa potrzebnego do udzielenia takiej

---

⁵⁵ Art. 2a ust. 2 rozporządzenia w sprawie Syrii.

pomocy. W takim przypadku, jeżeli płatność za paliwo trafia do wskazanej osoby, płatności takiej można dokonać bez zezwolenia, zgodnie z art. 16a ust. 1 rozporządzenia.

Jeżeli podmioty zaangażowane w działalność humanitarną nie otrzymują finansowania z UE lub państw członkowskich na potrzeby udzielenia pomocy humanitarnej w Syrii, wymagane jest uprzednie zezwolenie właściwego organu krajowego na zakup paliwa zgodnie z art. 16a ust. 2 rozporządzenia. W takim przypadku, jeżeli płatność za paliwo trafia do wskazanej osoby, wymagane jest zezwolenie zgodnie z art. 16a ust. 2 rozporządzenia (zob. również często zadawane pytania na temat Syrii, odpowiedź na pytanie nr 18). W tym ostatnim przypadku, kontaktując się z właściwym organem krajowym, podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny określić, czy muszą dokonać wielu zakupów paliwa (np. niewielkich ilości na stacjach paliw), czy też przewidują jednorazowe nabycie (np. napełnienie baku samochodu ciężarowego przed opuszczeniem Syrii). Odstępstwa całościowe nie są wprawdzie dozwolone, ale art. 6a ust. 2 rozporządzenia w sprawie Syrii zezwala właściwym organom krajowym na udzielanie odstępstw ogólnych w odniesieniu do identycznych, powtarzających się operacji.

Zob. również odpowiedź na pytanie nr 18 dotyczące wspólnych wniosków oraz na pytanie nr 19 dotyczące odstępstw ogólnych.

Zob. również często zadawane pytania na temat Syrii, odpowiedzi na pytania nr 16–18.

14. Czy w przypadku gdy przywóz materiałów medycznych do Syrii w związku z walką z pandemią COVID-19 podlega podatkom i należnościami przywozowym, podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą je uiszczać na rzecz rządu Syrii?

Tak, jeżeli jest to jedyny sposób udzielenia pomocy humanitarnej na rzecz ludności cywilnej w Syrii w związku z pandemią COVID-19.

Jeżeli płatność ma zostać dokonana na rzecz wskazanej osoby lub pośrednio przysporzy ona korzyści wskazanej osobie, co w omawianym przypadku jest bardzo prawdopodobne, może być wymagane uzyskanie odstępstwa od właściwego organu krajowego. Zob. również odpowiedź na pytanie nr 2.

15. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą ewakuować osoby dotknięte COVID-19 do innych miejsc w Syrii lub poza granice tego kraju?

Tak.

Jeżeli działanie takie pociąga za sobą, na przykład, konieczność nabycia paliwa lub udostępnienia środków finansowych wskazanej osobie⁵⁶, konieczne może być uzyskanie odstępstwa. Zob. odpowiedź na pytanie nr 13.

Należy pamiętać, że zgodnie z art. 7a ust. 5 lit. b) rozporządzenia w sprawie Syrii możliwe jest zakupienie paliwa do silników odrzutowych dla wskazanych syryjskich przewoźników lotniczych w celu ewakuacji ludności dotkniętej pandemią.

---

⁵⁶ Zob. przykładowo pozycja 50 w części B załącznika II (Syrian Arab Airlines).

16. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą finansować prowizoryczne szpitale, prowizoryczną infrastrukturę sanitarną lub inną tymczasową infrastrukturę na potrzeby walki z pandemią COVID-19, lub czy mogą uczestniczyć w budowie takich obiektów?

Tak. Zob. również odpowiedź na pytanie nr 1.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba bierze udział w tego rodzaju pracach budowlanych lub czerpie z nich korzyści gospodarcze, zob. odpowiedź na pytanie nr 2. Może to mieć miejsce na przykład wówczas, gdy wskazana osoba pobiera opłatę za dostęp do infrastruktury tymczasowej lub gdy zachowuje ona do prawu własności do takiej infrastruktury po ustaniu sytuacji kryzysowej wywołanej przez pandemię COVID-19.

17. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą udzielać pomocy humanitarnej wówczas, gdy jest to możliwe wyłącznie za pośrednictwem wskazanych osób?

Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny korzystać z istniejących wyjątków dopuszczalnych na mocy rozporządzenia w sprawie Syrii. Jednakże, zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym, w przypadku gdy nie ma żadnej innej możliwości, unijne środki ograniczające nie powinny uniemożliwiać udzielenia pomocy humanitarnej. Biorąc pod uwagę, że w ramach sankcji wobec Syrii przewidziano istotne odstępstwa w odniesieniu do działań humanitarnych, sytuacja taka jest jednak mało prawdopodobna, o ile podmioty zaangażowane w działalność humanitarną będą ściśle kierować się niniejszymi wytycznymi.

IV. PYTANIA DOTYCZĄCE KWESTII PROCEDURALNYCH

18. Czy dopuszczalne są wspólne wnioski, na przykład jeden wniosek składany przez kilka podmiotów zaangażowanych w działalność humanitarną lub jeden wniosek składany jednocześnie do wielu właściwych organów krajowych?

Jeżeli projekt w zakresie pomocy humanitarnej służący walce z pandemią COVID-19 wymaga złożenia kilku wniosków o udzielenie odstępstwa, to – **niezależnie od tego, czy wnioski te są składane do jednego właściwego organu krajowego czy też do większej liczby takich organów** – ze względów efektywności powinno być możliwe złożenie jednego wniosku do wszystkich odpowiednich właściwych organów krajowych.

Podobnie jeżeli projekt w zakresie pomocy humanitarnej wymaga, by o odstępstwo wystąpiło **kilka podmiotów zaangażowanych w działalność humanitarną**, powinno być możliwe złożenie wspólnego wniosku. Darczyńcy, banki, organizacje międzynarodowe i organizacje pozarządowe zaangażowane w projekt w zakresie pomocy humanitarnej powinni współpracować w celu wymiany informacji na potrzeby zgromadzenia dowodów wymaganych przez właściwe organy krajowe w związku z udzieleniem zezwolenia.

W obecnych wyjątkowych okolicznościach **właściwe organy krajowe zachęca się do stworzenia punktów kontaktowych na potrzeby przyznawania odstępstw w kontekście pomocy humanitarnej związanej z walką z pandemią COVID-19**. Z uwagi na pilny charakter problemu właściwe organy krajowe powinny współpracować w celu zapewnienia terminowego i spójnego rozpatrzenia tego rodzaju wniosków. Komisja jest gotowa wspierać właściwe organy krajowe w ich wysiłkach.

19. Czy właściwe organy krajowe mogą udzielać zezwoleń o charakterze ogólnym czy też podmioty zaangażowane w działalność humanitarną muszą ubiegać się o zezwolenie w odniesieniu do poszczególnych prowadzonych przez nie działań?

W kontekście sankcji UE właściwe organy krajowe mogą zezwalać na odstępstwa z ograniczonej liczby powodów, które muszą zweryfikować w każdym konkretnym przypadku.

Rozporządzenie w sprawie Syrii w dwóch przypadkach wyraźnie zezwala właściwym organom krajowym na udzielanie zezwoleń o charakterze ogólnym („na warunkach **ogólnych** i szczegółowych, jakie uznają za stosowne”): na udostępnienie niektórych środków finansowych lub zasobów gospodarczych wskazanym osobom w związku z działalnością humanitarną (art. 16a ust. 2) oraz na zakup w Syrii produktów ropopochodnych na potrzeby takiej działalności (art. 6a ust. 2).

Dany właściwy organ krajowy ma swobodę decyzji, czy – w przypadku takich samych powtarzających się działań lub transakcji, których warunki są znane z wyprzedzeniem – woli udzielić jednego zezwolenia obejmującego wszystkie te działania lub transakcje czy też preferuje udzielanie odrębnych zezwoleń na poszczególne działania lub transakcje. Komisja zachęca właściwe organy krajowe do rozważenia, czy w obecnych wyjątkowych okolicznościach pojedyncze zezwolenie nie ułatwiałoby udzielania pomocy humanitarnej osobom dotkniętym pandemią COVID-19. Wydając zezwolenie, właściwe organy krajowe mogą podjąć decyzję o obwarowaniu go warunkami, tak aby zapewnić, by przyznane odstępstwa nie udaremniały osiągnięcia celu sankcji lub nie umożliwiały ich obejścia.

20. W jaki sposób podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą zagwarantować, że w ramach pomocy na rzecz walki z pandemią COVID-19 nie udostępniają środków finansowych lub zasobów gospodarczych wskazanym osobom, podmiotom lub organom?

Załączniki II i IIa do rozporządzenia w sprawie Syrii zawierają wykazy osób, podmiotów i organów wskazanych na mocy unijnych środków ograniczających. Wykazy te odzwierciedlono również na mapie sankcji UE⁵⁷ oraz w bazie danych dotyczącej sankcji finansowych⁵⁸, przy czym oba te źródła informacji są dostępne dla podmiotów zaangażowanych w działalność humanitarną. Wykazy te są regularnie aktualizowane.

Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny już dysponować wymaganymi procedurami na potrzeby przeprowadzania niezbędnych kontroli w celu zapewnienia, by ich partnerzy zaangażowani w udzielanie pomocy humanitarnej nie mieli statusu osób lub podmiotów wskazanych w ramach unijnych środków ograniczających. W kontekście udzielania pomocy w zwalczaniu rozprzestrzeniania się COVID-19 w Syrii szczególną uwagę należy zwrócić na wskazane osoby, podmioty i organy powiązane z sektorem opieki zdrowotnej, zarówno publicznej, jak i prywatnej, a także z sektorem logistyki. Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny również zapewnić, by środki finansowe i zasoby gospodarcze, w tym sprzęt

⁵⁷ <https://www.sanctionsmap.eu/>

⁵⁸ <https://webgate.ec.europa.eu/fsd/fsf>

medyczny, nie były zawłaszczane przez wskazane osoby. Obejmuje to przyjęcie niezbędnych środków ostrożności i mechanizmów weryfikacji mających na celu zapewnienie, by środki finansowe i zasoby gospodarcze nie były rekwirowane przez te osoby (tj. przez wskazane osoby należące do syryjskich sił zbrojnych).

Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną, zwłaszcza te najbliższe partnerom zewnętrznym i podwykonawcom, powinny gromadzić jak najwięcej informacji (w stopniu, w jakim jest to racjonalnie możliwe) i informować swoich partnerów, najlepiej w drodze warunków umownych, o tym, że środki finansowe lub zasoby gospodarcze nie mogą być udostępniane wskazanym osobom ani na ich rzecz. Zakaz ten obejmuje również korzystanie z hawali oraz innych nieformalnych form transferu środków pieniężnych.

Zgodnie z art. 28 rozporządzenia w sprawie Syrii naruszenia unijnych środków ograniczających nie powodują jakiegokolwiek rodzaju odpowiedzialności odnośnego podmiotu, który dopuścił się naruszenia, jeżeli podmiot ten nie wiedział i nie miał uzasadnionego powodu, by przypuszczać, że jego działania mogłyby naruszyć dany zakaz. W duchu tego przepisu unijne środki ograniczające nie powinny zatem prowadzić do nadmiernie rygorystycznego przestrzegania przepisów. W szczególności nie należy ich interpretować jako nałożenia na podmioty zaangażowane w działalność humanitarną wymogu podejmowania nierealistycznych wysiłków w celu zgromadzenia dowodów lub przeprowadzenia dowodu przeciwnego.

Jeżeli wskazana osoba stanowi ogniwo transakcji związanej z pomocą humanitarną, nie oznacza to automatycznie, że transakcji takiej należy zaniechać. Rozporządzenie w sprawie Syrii zawiera szereg istotnych wyjątków umożliwiających zrealizowanie takich transakcji, w niektórych przypadkach pod warunkiem uzyskania uprzedniej zgody właściwego organu krajowego. Zob. również odpowiedzi na pytania w sekcji I (w szczególności pytania nr 2, 4 i 5) oraz na pytanie nr 25.

W razie wątpliwości podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny zwrócić się do odpowiedniego właściwego organu krajowego o zbadanie, czy stosowane przez nie procedury są zgodne z klauzulą dotyczącą przypadków obchodzenia prawa zawartą w sankcjach wobec Syrii. Właściwe organy krajowe powinny w rozsądnym terminie zapewnić podmiotom zaangażowanym w działalność humanitarną jasne wskazówki w tym względzie.

21. W jaki sposób podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą wystąpić o odstępstwo w celu realizacji działania lub transakcji objętych ograniczeniem, jeżeli ich celem jest udzielenie pomocy osobom dotkniętym pandemią COVID-19?

O przyznanie odstępstwa może wystąpić każdy podmiot zaangażowany w działalność humanitarną, który bierze udział w świadczeniu pomocy humanitarnej. Najlepsze możliwości zgromadzenia niezbędnych informacji mają zazwyczaj partnerzy, którzy są odpowiedzialni za bezpośrednie udzielanie pomocy. Wszystkie inne podmioty, w tym darczyńcy i banki, powinny współpracować z wnioskodawcą w celu ułatwienia gromadzenia i wymiany takich informacji.

Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną muszą zwrócić się do właściwego organu krajowego, z którym mają najściślejsze związki, jak wskazano w załączniku III do rozporządzenia w sprawie Syrii. Powinny one zwrócić się do właściwego organu

krajowego o wskazówki ułatwiające im określenie dokumentów, które są wymagane w celu uzyskania stosownych odstępstw.

Zob. również odpowiedź na pytanie nr 18 dotyczące wspólnych wniosków.

22. W jaki sposób podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą uzyskać odstępstwa w trybie pilnym, jeśli wymaga tego sytuacja na miejscu?

Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną, które szybko potrzebują odstępstwa, powinny w swoim wniosku wyraźnie wskazać na pilny charakter sprawy i wyjaśnić tego przyczyny. Im wniosek jest bardziej kompletny, tym łatwiej i szybciej właściwy organ krajowy będzie w stanie go rozpatrzyć. Do wniosku można również dołączyć oświadczenia o wsparciu wydane przez darczyńców, pisma o braku zastrzeżeń sporządzone przez inne organy oraz podobne dokumenty, tak aby ułatwić analizę wniosku przez właściwy organ krajowy. Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną muszą uzyskać odpowiednie zezwolenie przed rozpoczęciem realizacji projektu w zakresie pomocy humanitarnej służącego walce z pandemią COVID-19.

W celu przyspieszenia procedury podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny już przed złożeniem wniosku skontaktować się z właściwym organem krajowym i poprosić go o wskazówki.

Spójne w całej UE wytyczne mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia, by unijne podmioty zaangażowane w działalność humanitarną były w stanie wykonywać swoje zadania. Komisja jest gotowa wspierać właściwe organy krajowe w ich wysiłkach oraz jest gotowa stworzyć wspólną platformę na potrzeby publikacji wytycznych wydawanych przez właściwe organy krajowe.

23. Czy udzielając pomocy w walce z pandemią COVID-19 w Syrii, podmioty zaangażowane w działalność humanitarną muszą przestrzegać sankcji UE dotyczących międzynarodowego terroryzmu oraz broni chemicznej?

Tak.

Sankcje UE dotyczące międzynarodowego terroryzmu oraz broni chemicznej wymierzone są w określone osoby, które mogą działać w Syrii. Jeżeli osoby te miałyby być zaangażowane w transakcję w ramach pomocy humanitarnej, zastosowanie mają szczególne ograniczenia określone w sankcjach UE dotyczących międzynarodowego terroryzmu oraz broni chemicznej. W takim przypadku należy uzyskać dalsze szczegółowe wskazówki od odpowiedniego właściwego organu krajowego.

24. Jaka jest różnica między zwolnieniami a odstępstwami (określanymi łącznie jako „wyjątki”)?

Zwolnienia oznaczają, że dane ograniczenie nie ma zastosowania, jeżeli celem działania jest udzielenie pomocy humanitarnej. Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą natychmiast rozpocząć realizację danego działania. Powinny one jednak być w stanie wykazać, że działanie zostało podjęte w konkretnym celu humanitarnym.

Odstępstwa oznaczają, że dane (zakazane) działanie, które jest objęte ograniczeniem, może zostać zrealizowane dopiero po udzieleniu zezwolenia przez właściwy organ krajowy, o ile jego celem jest udzielenie pomocy humanitarnej⁵⁹.

25. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny dokonywać weryfikacji beneficjentów końcowych pomocy humanitarnej?

Nie. Zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym, art. 214 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz zasadami humanitarnymi, tj. zasadami humanitaryzmu, bezstronności, niezależności i neutralności, pomoc humanitarna musi być udzielana bez dyskryminacji. To zgodnie z tymi właśnie zasadami podmioty zaangażowane w działalność humanitarną muszą określić, że dana osoba znajduje się w potrzebie. Żadna weryfikacja beneficjentów końcowych nie jest już później wymagana.

---

⁵⁹ Zwolnienia są na ogół formułowane w następujący sposób: *(Zakazy ustanowione w) art. ... nie mają zastosowania do ....* Z kolei odstępstwa są na ogół formułowane następująco: *Na zasadzie odstępstwa od (zakazu ustanowionego w) art. ... właściwe organy mogą zezwolić, na warunkach, jakie uznają za stosowne, ...*

WENEZUELA

ODNIESIENIA PRAWNE I WYTYCZNE

- Rozporządzenie Rady (UE) 2017/2063 z dnia 13 listopada 2017 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Wenezueli⁶⁰ („rozporządzenie w sprawie Wenezueli”).

Sankcje UE wobec Wenezueli przewidziane w rozporządzeniu Rady (UE) 2017/2063 wprowadzono w odpowiedzi na stale pogarszający się stan demokracji, praworządności i praw człowieka w Wenezueli. Celem unijnych środków ograniczających jest wsparcie rzetelnego i realnego procesu, który może doprowadzić do wypracowania w drodze negocjacji pokojowego rozwiązania. Środki te mogą zostać zniesione w zależności od rozwoju sytuacji w państwie, w szczególności w przypadku podjęcia rzetelnych i realnych negocjacji, które doprowadzą do zaistnienia warunków gwarantujących inkluzywny, uczciwy i wiarygodny proces legislacyjny i wyborczy, a także doprowadzą do poszanowania demokratycznych instytucji oraz do uwolnienia wszystkich więźniów politycznych.

Sankcje określone w rozporządzeniu w sprawie Wenezueli obejmują m.in. embargo na sprzęt, który może zostać wykorzystany na potrzeby wewnętrznych represji, zamrażanie aktywów i zakaz bezpośredniego lub pośredniego udostępniania środków finansowych lub aktywów osobom odpowiedzialnym za poważne naruszenia praw człowieka i podważanie zasad demokracji i praworządności w Wenezueli lub na rzecz tych osób, jak również powiązanych z nimi osobom. Ze względu na utrzymującą się poważną sytuację w Wenezueli obecnie w rozporządzeniu w sprawie Wenezueli wskazano 36 osób⁶¹.

Sankcje określone w rozporządzeniu w sprawie Wenezueli nie obejmują leków, sprzętu medycznego ani pomocy medycznej dla ogółu społeczeństwa. Jako taki sprzęt medyczny, w tym tlen, maski oddechowe, środki ochrony osobistej i respiratory, a także leki i inne środki medyczne wymagane do walki z pandemią COVID-19 nie podlegają bezpośrednim ograniczeniom w zakresie wywozu, dostaw, finansowania lub wykorzystania w Wenezueli (zob. sekcja II). Ponadto środki ograniczające ustanowione w rozporządzeniu w sprawie Wenezueli są precyzyjnie wymierzone, nałożono je w konkretnych celach i są ukierunkowane na określone osoby, które są powiązane głównie z siłami zbrojnymi, służbami bezpieczeństwa, rządem lub wymiarem sprawiedliwości. W związku z tym jest mało prawdopodobne, aby unijne środki ograniczające mogły zakłócać udzielanie pomocy humanitarnej mającej na celu zwalczanie pandemii COVID-19 w Wenezueli.

W szczególnych i bardzo ograniczonych przypadkach zamrożenie środków finansowych lub zasobów gospodarczych niektórych osób, podmiotów lub organów objętych sankcjami UE („wskazane osoby”), które mogą być zaangażowane w odnośne transakcje, może mieć jednak pośredni wpływ na wywóz, dostawę lub finansowanie produktów niezbędnych dla podmiotów zaangażowanych w działalność humanitarną.

---

⁶⁰ Dz.U. L 295 z 14.11.2017, s. 21.

⁶¹ Zob. załączniki IV i V do rozporządzenia w sprawie Wenezueli.

Co do zasady sankcje UE wobec Wenezueli nie pozwalają na udostępnianie środków finansowych i zasobów gospodarczych wskazanym osobom, chociaż istnieje szereg odstępstw (zob. sekcja I). Zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym, w przypadku gdy nie ma żadnej innej możliwości, sankcje UE nie powinny uniemożliwiać udzielenia pomocy humanitarnej. Biorąc pod uwagę ukierunkowany charakter środków ograniczających przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie Wenezueli, jak również rodzaj i ograniczoną liczbę wskazań, mało prawdopodobne jest jednak, aby zasada ta znalazła zastosowanie w przedmiotowej sprawie.

Działania pomocnicze niezbędne do wspierania dostawy wyrobów medycznych (np. transport wyrobów medycznych, wymiana walut i magazynowanie) są również dozwolone. Chociaż jest mało prawdopodobne, aby działania te wchodziły w zakres konkretnych ograniczeń, podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny dokładnie je zweryfikować z uwzględnieniem niniejszej noty, zanim zostaną one przeprowadzone, oraz, w razie potrzeby, zwrócić się o wskazówki do odpowiedniego właściwego organu krajowego.

I. ZAKAZ UDOSTĘPNIANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH I ZASOBÓW GOSPODARCZYCH WSKAZANYM OSOBOM⁶²

1. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą prowadzić interesy ze wskazanymi osobami, jeżeli jest to konieczne w celu udzielania pomocy humanitarnej na rzecz ludności cywilnej w Wenezueli w związku z pandemią COVID-19?

Tak. Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą nawiązywać i utrzymywać kontakty ze wskazanymi osobami, jeżeli jest to konieczne w celu zapewnienia bezpiecznego i efektywnego świadczenia pomocy humanitarnej.

W związku z tym, jeżeli wskazana osoba uczestniczy w transakcji związanej z pomocą humanitarną, nie oznacza to automatycznie, że transakcji takiej należy zaniechać. O ile wskazanym osobom nie są udostępniane środki finansowe ani zasoby gospodarcze, w rozporządzeniu w sprawie Wenezueli nie przewidziano zakazu utrzymywania kontaktów z tymi osobami.

2. W jaki sposób podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą zagwarantować, że w ramach pomocy na rzecz walki z pandemią COVID-19 nie udostępniają środków finansowych lub zasobów gospodarczych wskazanym osobom, podmiotom lub organom?

Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny dysponować wymaganymi procedurami na potrzeby przeprowadzania niezbędnych kontroli w celu zapewnienia, by ich partnerzy zaangażowani w udzielanie pomocy humanitarnej nie mieli statusu osób lub podmiotów wskazanych w ramach sankcji UE. W kontekście udzielania pomocy

---

⁶² Załączniki IV i V do rozporządzenia w sprawie Wenezueli zawierają wykazy osób, podmiotów i organów wskazanych w ramach sankcji UE. Wykazy te odzwierciedlono również na mapie sankcji UE (<https://www.sanctionsmap.eu>) oraz w bazie danych dotyczącej sankcji finansowych (<https://webgate.ec.europa.eu/fsd/fsf>), przy czym oba te źródła informacji są dostępne dla podmiotów zaangażowanych w działalność humanitarną. Wykazy te są regularnie aktualizowane. Oficjalnym źródłem prawa UE jest Dziennik Urzędowy UE, który ma pierwszeństwo w przypadku rozbieżności.

w zwalczaniu rozprzestrzeniania się COVID-19 w Wenezueli szczególną uwagę należy zwrócić przede wszystkim na wskazane osoby zajmujące kluczowe stanowiska związane z siłami zbrojnymi (Boliwariańska Gwardia Narodowa i Boliwariańska Armia Narodowa), a także na członków wenezuelskiego rządu działających w sektorze gospodarczym lub przemysłowym, którzy mogą być zaangażowani w działania humanitarne. Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny również zapewnić, by środki finansowe i zasoby gospodarcze, w tym sprzęt medyczny, nie były zawłaszczane przez wskazane osoby. Obejmuje to przyjęcie niezbędnych środków ostrożności i mechanizmów weryfikacji mających na celu zapewnienie, aby środki finansowe i zasoby gospodarcze nie były rekwirowane przez te osoby oraz aby dostarczane materiały medyczne były wykorzystywane zgodnie ze swoim przeznaczeniem do celów humanitarnych.

Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną, zwłaszcza te najbliższe partnerom zewnętrznym i podwykonawcom, powinny gromadzić jak najwięcej informacji (w stopniu, w jakim jest to racjonalnie możliwe) i informować swoich partnerów, najlepiej w drodze warunków umownych, o tym, że środki finansowe lub zasoby gospodarcze nie mogą być udostępniane wskazanym osobom ani na ich rzecz.

Zgodnie z art. 13 ust. 2 rozporządzenia w sprawie Wenezueli działania podmiotów zaangażowanych w działalność humanitarną stanowiące naruszenie środków ograniczających określonych w tym rozporządzeniu nie powodują jakiegokolwiek rodzaju odpowiedzialności odnośnych osób, jeżeli nie wiedziały one i nie miały uzasadnionego powodu, by przypuszczać, że ich działania mogłyby naruszyć dany zakaz. W duchu tego przepisu sankcje UE nie powinny zatem prowadzić do nadmiernie rygorystycznego przestrzegania przepisów. W szczególności nie należy ich interpretować jako nałożenia na podmioty zaangażowane w działalność humanitarną wymogu podejmowania nierealistycznych wysiłków w celu zgromadzenia dowodów lub przeprowadzenia dowodu przeciwnego.

Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mają obowiązek przekazywania pomocy humanitarnej za pośrednictwem działań i osób, których nie objęto ograniczeniami na podstawie rozporządzenia w sprawie Wenezueli. Zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym, w przypadku gdy nie ma żadnej innej możliwości, sankcje UE nie powinny uniemożliwiać udzielenia pomocy humanitarnej (zob. również odpowiedź na pytanie nr 12). Biorąc pod uwagę ukierunkowany charakter wskazań na podstawie rozporządzenia w sprawie Wenezueli, jest to jednak mało prawdopodobne w przedmiotowej sprawie.

W razie wątpliwości podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny zwrócić się do odpowiedniego właściwego organu krajowego o zbadanie, czy stosowane przez nie procedury są zgodne z klauzulą dotyczącą przypadków obchodzenia prawa zawartą w rozporządzeniu w sprawie Wenezueli⁶³. Właściwe organy krajowe powinny w rozsądnym terminie zapewnić podmiotom zaangażowanym w działalność humanitarną jasne wskazówki w tym względzie.

3. Czy leki, sprzęt medyczny, środki dezynfekcyjne i sprzęt ochronny mogą stanowić „zasoby gospodarcze”?

---

⁶³ Art. 14 rozporządzenia w sprawie Wenezueli.

Tak. Zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu w sprawie Wenezueli „zasoby gospodarcze” oznaczają wszelkiego rodzaju aktywa, rzeczowe lub niematerialne, ruchome lub nieruchome, „które nie są środkami finansowymi, ale mogą być użyte do pozyskania środków finansowych, towarów lub usług”⁶⁴. Dostarczanie wskazanej osobie partii leków, sprzętu medycznego i środków dezynfekcyjnych umożliwia jej, na przykład, sprzedaż towarów i uzyskanie w zamian środków finansowych, a w związku z tym jest równoznaczne z udostępnieniem zasobów gospodarczych wskazanej osobie lub na jej rzecz. Udostępnianie zasobów gospodarczych wskazanej osobie lub na jej rzecz wymaga uzyskania uprzedniego zezwolenia właściwego organu krajowego.

Dostarczenie wskazanej osobie pojedynczych sztuk wymienionych towarów na jej własny użytek lub do jej ochrony nie jest równoznaczne z udostępnieniem jej zasobów gospodarczych. Ponadto w rozporządzeniu w sprawie Wenezueli określono odstępstwa umożliwiające właściwym organom krajowym zezwolenie na udostępnienie środków finansowych lub zasobów gospodarczych, jeżeli są one niezbędne do zaspokojenia podstawowych potrzeb wskazanych osób oraz członków rodzin pozostających na ich utrzymaniu, w tym do opłacenia artykułów spożywczych i leków oraz pokrycia kosztów leczenia⁶⁵.

4. Czy udzielanie pomocy medycznej może stanowić „udostępnianie zasobów gospodarczych” wskazanym osobom?

Co do zasady pomocy medycznej udzielanej osobom, które są zarażone koronawirusem lub co do których istnieje podejrzenie, że uległy zarażeniu tym wirusem, nie uznaje się – jako takiej – za świadczenie, które ma realną wartość ekonomiczną lub które można by wymienić na środki finansowe lub zasoby gospodarcze. W związku z tym nie stanowi ono zasobów gospodarczych, a zatem zaangażowanie wskazanej osoby w udzielanie takiej pomocy medycznej nie będzie stanowiło naruszenia rozporządzenia w sprawie Wenezueli.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce świadczenie pomocy medycznej, zob. odpowiedź na pytanie nr 1. W odniesieniu do zapewnienia, aby środki finansowe ani zasoby gospodarcze nie zostały udostępnione wskazanym osobom, na przykład jeżeli osoby te pobierają od beneficjentów opłaty za świadczoną usługę lub uzyskują jakiegokolwiek zasoby gospodarcze na swój użytek w kontekście udzielania pomocy medycznej, zob. odpowiedź na pytanie nr 2.

5. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą przekazywać lokalnym organizacjom w Wenezueli środki finansowe na zwalczanie pandemii COVID-19?

Tak.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce świadczenie pomocy humanitarnej, na przykład w przypadku wskazanych osób lub podmiotów mających umocowanie w rządzie

---

⁶⁴ Art. 1 lit. d) rozporządzenia w sprawie Wenezueli.

⁶⁵ Art. 9 ust. 1 lit. a) rozporządzenia w sprawie Wenezueli.

Wenezueli, zob. odpowiedź na pytanie nr 1. Jeżeli chodzi o zapewnienie, aby do wskazanych osób nie trafiały żadne środki finansowe ani zasoby gospodarcze, zob. również odpowiedź na pytanie nr 2.

II. OGRANICZENIA W PRZYWOZIE I WYWOZIE⁶⁶

6. Czy w rozporządzeniu w sprawie Wenezueli dopuszcza się sprzedaż, dostawę, przekazywanie lub wywóz jakichkolwiek towarów i technologii zapewnianych na potrzeby działań humanitarnych mających na celu walkę z pandemią COVID-19?

Tak. Sankcje UE określone w rozporządzeniu w sprawie Wenezueli są ukierunkowane na konkretne osoby poprzez zamrożenie ich aktywów i zakaz udostępniania im środków finansowych. Sankcje te obejmują również zakaz sprzedaży, dostawy, przekazywania lub wywozu określonego sprzętu telekomunikacyjnego, technologii i oprogramowania komputerowego oraz sprzętu wykorzystywanego na potrzeby wewnętrznych represji⁶⁷. Ograniczenia te nie mają jednak wpływu na sprzedaż, dostawę, przekazywanie lub wywóz towarów i technologii związanych z walką z pandemią COVID-19. W tym kontekście „towary i technologie” obejmują między innymi respiratory lub maski oddechowe z wymuszonym przepływem powietrza do zastosowań medycznych (wspomaganie oddychania) oraz inne wyroby medyczne służące do walki z COVID-19, a także zestawy do testów COVID-19 (takie jak zestawy qRT-PCR do ilościowych testów w czasie rzeczywistym), leki, środki dezynfekcyjne, detergenty lub substancje chemiczne.

W rozporządzeniu w sprawie Wenezueli określono zakaz wywozu do tego państwa określonych środków ochrony osobistej, które mogą zostać wykorzystane na potrzeby wewnętrznych represji, takich jak kamizelki kuloodporne i hełmy. W wyraźny sposób spod zakazu tego wyjąto jednak sprzęt zaprojektowany do celów bezpieczeństwa pracy⁶⁸. Ponadto zakaz ten nie ma zastosowania do odzieży ochronnej, w tym kamizelek przeciwołamkowych i hełmów wojskowych, czasowo wywożonych do Wenezueli przez podmiot zaangażowany w działalność humanitarną wyłącznie do użytku osobistego jego personelu⁶⁹. W razie wątpliwości podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny zwrócić się o niezbędne wyjaśnienia do producenta.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce świadczenie pomocy humanitarnej, zob. odpowiedź na pytanie nr 1. Jeżeli chodzi o zapewnienie, aby do wskazanych osób nie trafiały żadne środki finansowe ani zasoby gospodarcze, zob. również odpowiedź na pytanie nr 2.

---

⁶⁶ Załączniki I i II do rozporządzenia w sprawie Wenezueli zawierają wykazy towarów i technologii objętych sankcjami UE.

⁶⁷ Szczegółowy wykaz towarów, których nie można sprzedawać, dostarczać, przekazywać ani wywozić do Wenezueli, znajduje się w załącznikach I i II do rozporządzenia w sprawie Wenezueli.

⁶⁸ Zob. pozycja 5 załącznika I do rozporządzenia w sprawie Wenezueli.

⁶⁹ Art. 5 rozporządzenia w sprawie Wenezueli.

III. INNE ZAGADNIENIA

7. Czy bank z UE może otworzyć nowy rachunek bankowy w instytucji kredytowej lub finansowej w Wenezueli w celu wspierania pomocy humanitarnej służącej walce z pandemią COVID-19?

Tak. Przeprowadzanie operacji bankowych z bankami w Wenezueli jest dozwolone, pod warunkiem że wenezuelska instytucja finansowa nie jest wskazanym podmiotem. Obejmuje to nawiązywanie nowej współpracy w ramach bankowości korespondenckiej oraz ustanawianie nowych spółek *joint venture*. Banki mogą również otwierać biura, oddziały i jednostki zależne w Wenezueli. Obecnie żadna instytucja finansowa w Wenezueli nie podlega środkom ograniczającym.

8. Czy obywatele UE mogą podróżować do Wenezueli w celu udzielania pomocy medycznej w celu walki z pandemią COVID-19?

Tak. Zasadniczo żaden przepis rozporządzenia w sprawie Wenezueli nie zabrania podróżowania do Wenezueli ani udzielania pomocy medycznej w tym kraju.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce świadczenie pomocy humanitarnej, zob. odpowiedź na pytanie nr 1. Jeżeli chodzi o zapewnienie, aby do wskazanych osób nie trafiały żadne środki finansowe ani zasoby gospodarcze, zob. również odpowiedź na pytanie nr 2.

9. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą kupować paliwo, wynajmować pojazdy lub korzystać z prywatnych usług transportowych w Wenezueli w celu transportu do Wenezueli lub w jej obrębie sprzętu medycznego służącego walce z pandemią COVID-19?

Tak. W rozporządzeniu w sprawie Wenezueli w żaden sposób nie zabrania się podmiotom zaangażowanym w działalność humanitarną kupowania paliwa w Wenezueli.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce świadczenie pomocy humanitarnej, zob. odpowiedź na pytanie nr 1. Jeżeli chodzi o zapewnienie, aby do wskazanych osób nie trafiały żadne środki finansowe ani zasoby gospodarcze, zob. również odpowiedź na pytanie nr 2.

10. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą pomagać w relokacji osób dotkniętych pandemią COVID-19 do innych miejsc w Wenezueli lub poza granice tego kraju?

Tak.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba stanowi ogniwo łańcucha, na którego końcu ma miejsce relokacja osób dotkniętych COVID-19, zob. odpowiedź na pytanie nr 1. Jeżeli chodzi o zapewnienie, aby w procesie prowadzącym do relokacji osób dotkniętych COVID-19 do wskazanych osób nie trafiały żadne środki finansowe ani zasoby gospodarcze, zob. również odpowiedź na pytanie nr 2.

11. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą finansować prowizoryczne szpitale, prowizoryczną infrastrukturę sanitarną lub inną

tymczasową infrastrukturę na potrzeby walki z pandemią COVID-19, lub czy mogą uczestniczyć w budowie takich obiektów?

Tak.

W odniesieniu do konkretnego przypadku, w którym wskazana osoba bierze udział w tego rodzaju pracach budowlanych lub czerpie z nich korzyści gospodarcze, zob. odpowiedź na pytanie nr 1. Może to mieć miejsce na przykład wówczas, gdy wskazana osoba pobiera opłatę za dostęp do infrastruktury tymczasowej lub gdy zachowuje ona do prawo własności do takiej infrastruktury po ustaniu sytuacji kryzysowej wywołanej przez pandemię COVID-19.

12. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mogą udzielać pomocy humanitarnej wówczas, gdy jest to możliwe wyłącznie za pośrednictwem wskazanych osób?

Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną muszą zawsze szukać rozwiązań, które nie naruszają sankcji UE. W związku z tym podmioty zaangażowane w działalność humanitarną mają obowiązek przekazywania pomocy humanitarnej za pośrednictwem działań i osób, których nie objęto ograniczeniami na podstawie rozporządzenia w sprawie Wenezueli. Zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym, w przypadku gdy nie ma żadnej innej możliwości, sankcje UE nie powinny uniemożliwiać udzielenia pomocy humanitarnej. Biorąc pod uwagę ukierunkowany charakter środków ograniczających przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie Wenezueli, jak również rodzaj i ograniczoną liczbę wskazań, mało prawdopodobne jest jednak, aby sytuacja taka miała miejsce w kontekście przedmiotowych sankcji.

13. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną powinny dokonywać weryfikacji beneficjentów końcowych pomocy humanitarnej?

Nie. Zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym, art. 214 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz zasadami humanitarnymi, tj. zasadami humanitaryzmu, bezstronności, niezależności i neutralności, pomoc humanitarna musi być udzielana bez dyskryminacji. To zgodnie z tymi właśnie zasadami podmioty zaangażowane w działalność humanitarną muszą określić, że dana osoba znajduje się w potrzebie. Żadna weryfikacja beneficjentów końcowych nie jest już później wymagana.

IV. POZOSTAŁE PRAWODAWSTWO

14. Sankcje USA wobec Wenezueli obejmują zakaz szeregu działań dozwolonych przez UE. Czy podmioty zaangażowane w działalność humanitarną podlegające jurysdykcji państwa członkowskiego powinny przestrzegać tych zewnętrznych sankcji?

Nie. Podmioty zaangażowane w działalność humanitarną podlegające jurysdykcji państwa członkowskiego nie mają obowiązku przestrzegania sankcji przewidzianych w odrębnych systemach wprowadzonych przez państwa trzecie.

ODPIS UWIERZYTELNIONY
W imieniu Sekretarza Generalnego

Martine DEPRez
Dyrektor
Proces Decyzyjny i Kolegialność
KOMISJA EUROPEJSKA